

İktisadî harb!..

Balkan devletleriyle ticareti artırmak için İngilterede büyük bir şirket kuruldu

Ankara, Bükreş, Belgrad, Sofya, Atina ve Peşteye yakında heyetler gönderiliyor
Almanya da mukabil tedbirler alıyor

Çörçil millî müdafaa konseyi reisi olacak

Abluka ve bitaraflar

Londra 4 (Hususî) — Muhalefet İlderi Atlinin talebi üzerine başvekil Çemberlayn, gelecek Perşembe günü Avam Kamarasının ekonomik harbin seyrini meselesini müzakere için gizli bir celse aktedeceğini haber vermiştir.

Diğer taraftan İngiltere ile Balkan memleketleri arasındaki ticarî münasebatı arttırmak ve tanzim etmek üzere, hükümetin iştirak ettiği büyük sermayeli bir limited şirketi kurulmuştur.

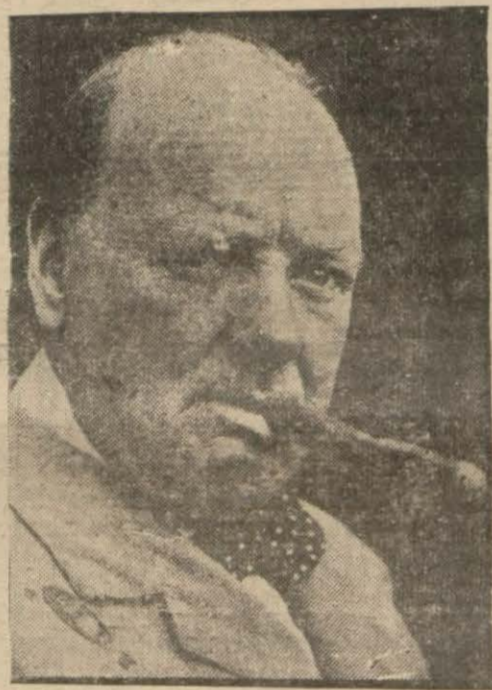
Balkanlar'a yapılan ticaretin inkişafına çalışacak olan bu şirketin mesaisi, yalnız harb devresine münhasır kalmıyarak, sulhün teccüsünden sonra da bu memleketlerin iktisadî hayatının yükselmesine ve ümrânına medar olacaktır.

Şirket bilhassa Türkiye, Romanya, Yugoslavya, Macaristan, Bulgaristan ve Yunanistanla işliyecektir.

Bu memleketlerin iktisadî vaziyetini ve İngiltereden ne gibi eşya satın almak ihtiyacında olduklarını öğrenmek üzere, yakında buralara birer heyet gönderilecektir.

Abluka ve bitaraflar

Diğer taraftan Royterin siyasi muharriri, Çemberlayn tarafından şiddetlen-

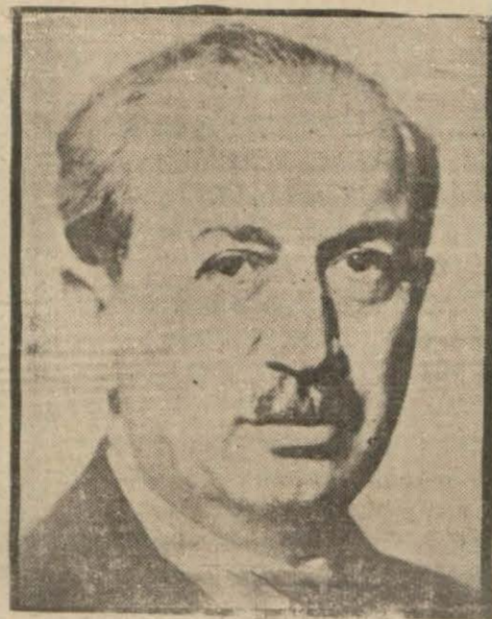
Çörçil

dirileceği bildirilen ablukayı mevzu bahis ederek diyor ki:

Bitaraflarla olan münasebetlerimiz ve hâlâ büyük bir itina ile riayet ettiğimiz enternasyonal kaidelere taallük eden her iki harekette her şeyi iyice tetkik etmek lâzımdır.

Binaenaleyh iyi malûmat alan mehilde böyle zannediliyor ki, müttefikler yeni siyasetlerini takib etmeden evvel

(Devamı 8 inci sayfada)

Saffet Arıkan

Saffet Arıkan Millî Müdafaa Vekili oldu

Ankara 4 — Millî Müdafaa Vekili ve Bursa meb'usu General Naci Tınaz sihhî vaziyeti dolayısıle Vekâlet vazifesinden

(Devamı 3 üncü sayfada)

Arkadaşlar sapan başına

Ziraat Vekilinin radyoda çiftçilere hita esi

Ankara 4 (Hususî) — Ziraat Vekili Muhlis Erkmen bu akşam (Dün akşam) radyoda çiftçilere bir hitabede bulunmuş «çok ekmek» lüzumunu işaret ettikten sonra, bugün harb içinde değil, harb dışı

(Devamı 2 nci sayfada)

İngiliz sefiri Londraya hareket etti

İngilterenin Balkan devletleri nezdindeki mümessillerinin Londrada, hariciye nazırı Lord Halifaxın riyasetinde yapacakları toplantıya iştirak edecek olan İngilterenin Ankara büyük elçisi Sir Hugh

(Devamı 8 inci sayfada)

Fransız Başvekili Paris elçimizle görüştü

Paris 4 — Reynaud, bu sabah Türkiye büyük elçisi Behiç Erkin ile İngiltere büyük elçisi Sir Ronald Campbell'i kabul etmiştir.

(a.a.)

Amasyada su baskını bir âfet halini aldı

Su altında kalan iki köy halkının bir kısmından haber yok

Amasya ve Turhalda bazı evler yıkıldı, Erbaa ve Çarşamba köylerini de sular istilâ etti

Erbaadan bir görünüş

Tokat (Hususî) — Bütün şiddetle taşan Yeşilirmak birçok araziye, bu meydana Turhal nahiyesinin Kaza ve Pazar mahallelerini göl haline getirmiştir. İnsan ve hayvan zayıyatı yoktur. Her taraf su ile mahsurdur. Turhal ile Tokat arasında münakalât durmuştur. 130 ev su altındadır. Bir ev ve 1 çamaşırhane yıkıldı. Arapören ve Kızıkaya köylerinde birer hayvan telef oldu.

Tevfik

Amasya 4 — Yeşilirmak bugün de yük selmekte devam ediyor. Amasya ile civar vilâyet ve kazalar arasındaki yol ve telefon irtibatı inkıtaya uğramıştır. Samsun

treni bugün de gelmemiştir. Amasya istasyon birası ve makaslar su altındadır. İstasyonda mahsur kalan memurlara müşkülâtle ekme verilebilmektedir. Orta mekteb binası sular altında kaldığından tedrisat tatil edilmiştir. Posta ve telefon binası da tahliye edilmiştir. Hükümet ve belediye binalarının alt katını basan sular gittikçe çoğalmakta olduğundan evrak mahzenleri tahliye edilmiştir. Binanın tamamen tahliyesi çareleri düşülmektedir.

Evler çöküyor

Sular bütün şiddetle üç kilometrelik

(Devamı 2 nci sayfada)

Resmî otomobiller kanun lâyihasının son şekli

Müsteşarların, büro hizmetinde bulunan generallerin, sıtma mücadele reislerinin otomobilleri kaldırılıyor

Ankara 4 (Hususî) — Butçe encümeni bugünkü toplantısında hazırlanmış bulunan resmî otomobiller kanun lâyihasının esasları hakkında muhtelif vekillerin itiraz ve mütalealarını dinlemiştir. Uzun müzakereden sonra lâyiha son şeklini almıştır. Umumi heyete tevdi edilecek olan lâyihadan valilerin hepsine ve Emniyet Umum Müdürlüğüne resmî otomobil tahsisi teklif edilmektedir.

Müsteşarların ve büro hizmetlerinde bulunan generallerin, sıtma mücadele reislerinin otomobilleri kaldırılmıştır. Temyiz reisi Devlet Şurası reisi ve Divanı muhasebat reisine yeniden otomobil tahsis lâyihasında teklif edilmektedir. Ancak bu lâyiha umumi heyette görüşülürken bu üç dairenin reislerine otomobil tahsisi için bazı meb'usların tekliflerinde bulunacakları anlaşılmaktadır.

[MESELELER]

Sinemalarda yer gösteren bir genç kızın ifşaatı

Frenk muharrirlerinden biri, sinemalarda yer gösteren kızlara (Ateşböceği) ismini vermiş. Karanlıkta yanıp sönen el lâmbaları ateşböceklerine benzemesi de değil. Fakat kendilerine sorarsanız, yalnız (ateşböceği) değil, aynı zamanda ateşe düşmüş böceklerdir. Talihleri, gelenin karanlığında harlı bir ateşten sıyrılan kıvılcım gibi, orada burada parıldadıktan sonra kaybolup giden ateşböceklerinden pek farklı sayılmaz iddialarına inanırım; dünyada en zor iş, en güç ve tahammül edilmez vazife sinemalarda müşteriye yer göstermektir.

Her zaman dikkat ederim. Hakikaten ne tahammülferse bir iş.. hayır, hayır saatlerce ayakta durdukları, müşkülpe-

(Devamı 7 nci sayfada)

Bono sahtekârlarından 7 kişi tevkif edildi

Bir kısım suçlular dünkü muhakeme esnasında sayamı dikkat itiraflarda bulundular

Suçlular muhakeme esnasında
(Yazısı 4 üncü sayfada mahkeme stünlarımızdadır)

Hergün

Yazı Çok Olduğu için
Bugün Konamadı

Amasyada su baskını bir âfet halini aldı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

parke bulvar üzerinden akmakta ve her türlü seyrüsefer durmuş bulunmaktadır. Bulvarın istinat duvarları müteaddid noktalardan yıkılmaya başlamıştır. Bu sebeble istasyon ile şehir arasında irtibat kesilmiştir. Kasabada sular altında kalan evler tedricen çökmeğe başlamıştır. Şimdiye kadar beş altı ev yıkılmıştır. Suların istilasına uğruyan ve kaçmağa muvaffak olamayan insanlardan şimdiye kadar 12 kişi kurtarılmıştır. Diğerlerini kurtarmak için çalışılıyor.

İki köy su altında

Kayabaşı ve Ovasaray köylerinde su altında kalan insanları kurtarmak için dünkü gün Zara nahiyesinden şevkedilen yardımcıları deniz manzarasını alan suları geçmek imkânsızlığı karşısında bir iş görememişlerdir. Bu iki köy halkından bir kısmı dağlara çekilebilmiş ise de çekilmeyen insanların vaziyeti hakkında hiç bir malûmat alınmamıştır. Jandarma bölük kumandanı ve Zara nahiyesi müdürü bu köylere gitmişlerdir. Aynı zamanda Samsun vilâyetinden sandallarıyla birlikte altı sandalcı gönderilmesi istenmiştir. (a.a.)

Erbaada

Erbaa 4 (A.A.) — Son günlerde devamlı bir surette yağın yağmurlar ve karlar kaza dahilinde geçen ve birleşen Kelkit ve Yeşilirmak çaylarının taşmasına sebebiyet vermiştir.

Bu tuğyan neticesi olarak Erbaaya 1 kilometre mesafede kâin 85 metrelik Kargı köprüsüne Erbaa - Samsun şosesi üzerinde 70 metre açıklığındaki ahşap köprü ve Erbaa - Amasya arasında gene Yeşilirmak üzerindeki 50 metre açıklığında Durucasu köprüsü yıkılmıştır. Maddî zarar büyüktür. Bir çok arazi sular altında kalmıştır. Sular her saat yükselmektedir. Münakalâtın temini için kayıklarla istifade çarelerine başvurulmaktadır.

Çarşamba köylerinde

Samsun 4 (A.A.) — Kızılırmak üç metre yükselmiş, Çarşambada Yeşilirmak 5 metre 78 santimetre çıkmıştır. Çarşambanın Ayyavak nahiyesinde bazı arazi heyelâna başlamıştır. Gene Çarşambanın Karamustafalı köyünü su basmış ve 25 evin nüfusu yüksekçe bir yere sığınmağa mecbur olmuştur. Kurtarılması için icab eden vesait ve malzeme ile bizzat kaymakam ve jandarma komutanı mahalline gitmişlerdir. Seylûb mıntakasında nüfusca ziyat yoktur. Bina ve mezarlar üzerindeki hasarat tesbit edilmektedir.

Arkadaşlar sapan başına

(Baştarafı 1 inci sayfada)

şında bulunan ve çiftçi memleketi sayılan bir çok devletler bile yiyecekler için nizamlar çıkardıkları haide bizde her aradığımızı istediğimiz kadar bulduğumuzu söylemiştir. Vekil sözlerine şöyle devam etmiştir:

«Sen ve ben, her aradığımızı istediğimiz kadar buluyoruz. Amma çok arayınlar daha var: Dışardan, dışarı memleketlerden. Bunlar ellerinde para, hem bol para bizden bir çok şeyler arıyorlar da istediklerini istedikleri kadar bulamıyorlar.

Yurdumuz bu aranan toprak ürünlerini yetiştirebilsin ve bu yüzden çok para kazanmış, memlekete de para sokmuş olursun.»

Muhlis Erkmen bundan sonra fiatların yükselmiş olduğunu söyledikten sonra İstanbul, İzmir borsalarında fiat artışları üzerinde izahat vermiş, muhtaç köylüye yapılan yardımları saymış «Çok ekmeğe» hücumunda ısrarla durmuştur.

Vekil hitabesini: «Arkadaşlar sapan başına» sözleriyle bitirmiştir.

Resimli Makale:

Genç insan ve genç cemiyet

Genç cemiyet genç insana benzer, her ikisinde de his mantık ve muhakeme orta yaşta, olgun cemiyette filizlenir, his ile elele vermesi zamanı da biraz sonra maştır.

SÖZ ARASINDA

Nazi delikanlılarının Taşdığı kasatura

Bu resim, Almanya'da gençlik teşkilâtına mensub delikanlılara tevzi edilmiş kasaturalardan birini gösteriyor. Sapında gamalı haç bulunduğu gibi sırtında da Almanca «Blut und Ehre» yazılıdır. Bu, «kan ve şeref» manasına gelmektedir.

«Florida», da şoförler nasıl tecziye ediliyorlar?

«Florida» da Thompson şehrinde belediye nizamnamelerine riayet eylemeyen şoförler nakdî ceza yerine hapis cezasına mahkûm edilmektedirler. Buna da sebeb ailelerinin rızasını azalmamasıdır. Gene bu cümleden olarak hapis cezasına mahkûm edilen şoförler cezalarını yalnız Pazar günleri yaparlar. Haftanın diğer günlerini iş başında geçirirler. Bu ceza yalnız hafif kazalar yapan, yahud ehemmiyetsiz suç işleyenler adindedir. Ağır cürümler için şoförler adliyyeye tevdi edilirler.

On dakikada 35 bin ölü

Erzincan zelzelesi münasebetle bütün dünya gazetelerinde büyük zelzele tahrifatı hakkında yazılan yazılar, cildler doldurur. Bu arada, tarihin sayılı zelzeleleri kaydedilmiştir. Meselâ 1753 senesinde Lizbon şehrinde vukubulan zelzele, devam ettiği on dakika zarfında 35,000 kişiyi öldürdüğü yazılıyor.

Kedi eti gaquet lezzetli imiş!

Harb do'ayisile muharib memleketlerin bazılarında yiyecek sıkıntısı baş gösterdiği görülüyor. Fakat bu sıkıntının kedi eti yiyecek dereceyi bulmadığı da muhakkaktır. Zira henüz böyle bir havadis işitmiyoruz.

Bununla beraber kedi eti, yenmeyecek ve yenmemiş bir şey değildir. Fransızlar 1870 harbinde Parisin muhasarası esnasında kedinin gayet lezzetli bir eti olduğunu keşfetmişlerdir.

O zamana dair yazılan yazan bir muharrir şunları söylüyor: «Kedi, tavşan ile sineb arasında bir mahlûktur. Etinin kendine mahsus bir lezzeti vardır. Hele soğanlı yahnisî harikulâde nefis olur!.. Ne dersiniz?»

Hergün bir fıkra

Dalginlar

Karı ve koca her ikisi de dalgındırlar. Bir gün erkek evde kalmıştı, kurusu sokağa çıkıyordu. Erkek, dönüşte bir paket sigara getirmesini söyledi ve tembih etti:

— Sakın unutayım deme. Dalgınsındır.

Kadın:

— Unutmam.

Dedi, erkek unutacağına emindi.

— Ben bilirim sen dalgınsındır.

Hele mendiline bir düğüm yapayım.

Kadın sokağa çıktı, döndü. Sigara getirmemişti. Erkek:

— Hani sigaram, diye sordu.

— Unuttum.

— Ben sana unutursun, dalgınsındır dememiş miydin?

— Peki amma sen nasıl oldu da bana sigara ismarladığını unutmadın.

Cebinden ucu düğümlü mendilini çıkardı.

— Senin mendiline düğüm yapacağım yerde kendi mendilime yapmışım da.. oradan aklıma geldi.

Ho'â'dadaki bütün Ecnebi casusları Bilen adam

Geçenlerde «Holânda Entelicens servis» şefliğinden istifa etmiş olan general Horşot, Holânda faaliyetinde bulunan bütün ecnebi casusların vaziyetini bilen adam olarak tanınmıştı.

Geçen Umumi Harbde Holânda «mukabil casus teşkilâtı»nda dört sene çaldıktan sonra, yirmi senedenberi de Holânda «Entelicens servis şefi» bulunuyordu. Bu müddet zarfında Holânda çalışın bütün casusların dosyasını yaptı.

Bu şef İngilizce Lidir gazetesinin muharririne şöyle demiştir:

«Casusluğun kıymeti fazla mübalâğalandırılmıştır. Ecnebi casuslar arasında elden ele geçerek harikulâde yüksek fiatlara satılan malûmat hiç ehemmiyeti olmayan zırva, boş şeylerdir. Diyebilirim ki casusluk pazarında satılan (esrar)ın hepsini biliyorum ve bunların ancak birkaçı verilen para derecesinde ehemmiyetlidir.»

Bununla beraber Horşot, Holânda

Bu zat, Mussolini Değil mi?

Yukarıki resme bakınca, vereceğiniz hüküm, eminiz ki yanlış olacaktır. Zira onu, İtalyan başvekilî Mussolini sanacakmışız.

Halbuki Mussolininin tamamen benzeri olan bir Macarın resmidir. Kendisi çok iyi tanınmış Macar muharrirlerinden Franz Kupardır.

İngilterede enfiye moda oldu

Son aylar içinde İngilterede enfiyenin moda haline girdiği haberi alınmıştır.

Enfiyeye aynı zamanda kadınlar da çok rağbet eylemektedirler. Kadınlar için çok şık enfiye kutuları yapılmıştır. Bu kutular çantanın içine konmaktadır. Tramvaylarda, lokantalarda, kahvelerde enfiye çekmek, dostlara ve arkadaşlara enfiye kutularını uzatmak sıklığın esasını teşkil etmektedir. Kadınların enfiyeye daha fazla meyyledikleri anlaşılmıştır. İşin cidden dikkate değer tarafı şudur ki İngilterede doktorlar enfiyenin sıhate çok nafi olduğunu bildirmeleridir.

Enfiye bilhassa gripe karşı çok iyi imiş. Aksırık nefes borularında gizlenmiş bulunan mikrobları dışarı fırlatmıştır.

Enfiyenin sıhate çok nafi olduğunu bildirmeleridir. Enfiye bilhassa gripe karşı çok iyi imiş. Aksırık nefes borularında gizlenmiş bulunan mikrobları dışarı fırlatmıştır.

Enfiyenin sıhate çok nafi olduğunu bildirmeleridir. Enfiye bilhassa gripe karşı çok iyi imiş. Aksırık nefes borularında gizlenmiş bulunan mikrobları dışarı fırlatmıştır.

Sözün kısası

Kapıcıyı müdafaa

E. Ekrem Talu

Bağrı yanıklardan biri, Akşam gazetesinde, kapıcılar aleyhinde eğlenceli, nükteli bir yazı neşretti.

Peşin olarak söyleyeyim ki, serdeyletti iddiaların yarısından ziyadesi doğrudur. Dünyada bir dikili ağaca malik olamadığım için Serseri Yahudi gibi, apartıman apartıman dolasmakla geçen ömrümde, Akşam muharririnin tasvir etmiş olduğu neviden kapıcılara çok rasgeledim.

Lâkin hakkelinsaf şunu da ikrar etmeliyim ki, bazan kendimi o kapıcıların yerine koyarak, oturduğum apartımanın kiracılarından bazılarının da ne kadar tahammül edilmez olduklarını, gözümle gördüğüm gündelik hâdiseler önünde teslime mecbur oldum.

Başka memleketlerde, apartıman kiracılığı etmiş olanlar bilir: Kapıcı denilen adam, hemen münhasıran apartımana girip çıkınları gözetlemeğe memurdur. Onun, kapı dibinde bir hüccesi vardır. Orada oturur, kendi işi gücü ile meşgul olur. Bir yandan da, ayak sesi duydu mu, taşığa nazır ufak penceresinden bakıp gelenin, yahud ki çıkının kim olduğunu tesbit eder. Bundan başka taşığın, merdivenin ve sahanlığın temizliğini sağlar, postacının getirip bıraktığı mektupları dağıtır.. o kadar.

Bizde öyle mi ya? Biz, Allah vermesin, kapıcının canını çıkarırız. Eeş katlı, on daireli, koskoca apartımanın hizmetleri yarı yarıya kapıcının üstündedir.

— Ahmed ağa! Koş bir ekmeğe al!

— Ahmed ağa! Musluk gene tıkanı, gel aç!

— Ahmed ağa! Çocuğu mektebden almanın zamanı geldi!

— Ahmed ağa! Yüz paralık maydanoz alıver şuradan!

— Ahmed ağa! Bir Boğaziçi sigarası istiyoruz.. çabuk!

— Ahmed ağa! Kuzum şu şişeyi açıver!

— Ahmed ağa! Şu yoğurtçuya sesleniver!

— Ahmed ağa!.. Çöp tenekesini getir-medin. Hemen getir!

Bu işlerin hepsi müstaceldir.. merdivenler doksan dokuz ayaktır.. ve nihayet kapıcı Ahmed ağa da sizin ve benim gibi insandır. Mal sahibi konturata kapıcı parası diye önemli bir meblâğ kor, fakat kapıcıyı onu vermez. Siz ise o parayı ödediğiniz için ayrıca bahşış vermeğe lüzum hissetmezsiniz. Böylece, azıcık bir para ile zavallı kapıcı, bodrum katında, hava ve güneş almayan bir mahzende yatıp kalkarak bayağı canını tüketir. Gündüz'eri, dediğim gibi, her dalrenin olur olmaz ayık hizmetlerine koşar. Bu esnada aklı fikri hep kapıdadır. Zira mal sahibine karşı mes'uldür.. kiracıya karşı mes'uldür.. zabıtaya karşı mes'uldür!

Geceleyin on defa uyanır: Kazan yakmağa kalkar, kapı açmağa kalkar, bir pacerenin arabı kaldığını ihtara yahud ki sadece yârenlik etmeğe gelen bekçinin sesine kalkar..

Sabah karanlığı o doksan dokuz ayak merdiveni baştan aşağı silip süpürmek lâzımdır. Çünkü kiracıların ekserisi kapıcının önünde bir paspas bulunduğunu adeta kasden kale almıyorlardır.

İşte zavallı kapıcının hali budur. Buna mukabil bazan aksileştirse, ayak dıverse, sesinin perdesini birazcık yükseltirse, bu kadarını insanlığına vermeli, hoş görmeliyiz!

E. Ekrem Talu

TAKVİM

NİSAN											
Resmî sene	5		Arabi sene								
1966			1359								
Mart	Resmî sene		Kasım								
28	1940		150								
CUMA											
GÜNEŞ			Safer			İMSAK					
S. D.			S. D.			S. D.					
5 27			8 55			9 18					
11 12											
Öğle		İkindi		Akşam		Yatsı					
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.				
E. 12	17	15	53	18	37	20	10				
V. 5	36	9	19	12	—	1	84				

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Gazete haberlerinden hangisinin ertesi gün tezkibe uğramayacağını kestirebilmek bu gidişle hakiki bir muadele haline gelmek üzeredir.

Geçenlerde İngiltereye ismarlanacak olan şu 11 vapura aid müzakerenin artık hitama erdiğini söylemişlerdi, ertesi gün bilâkis akim kaldığını yazdılar, bugün ise fabrika mü-

messinin Vekâletten aldığı son fiatı merkeze bildirdiğini, gelecek cevaba göre hareket edileceğini haber veriyorlar.

Bu fiat nedir, harbden evvel istenilmiş olanla harbden sonra istenilen arasında ne fark vardır? Bilmiyoruz, fakat eğer fark gerçekten büyükse, bu iş harbden sonraya bırakıp bırakmamanın düşünmeye değer bir mesele olduğuna biz inanıyoruz, ey okuyucu sen:

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

TELGRAF HABERLERİ

Çemberlayn yeni bir nutuk söyledi

İngiliz Başvekili: "Asude kalb ve ruh ile istikbali bekleyebiliriz,, diyor

Londra 4 — Çemberlayn, bugün muhafazakar partisinin kontrol heyeti toplantısında demiştir ki:

Rhın öbür tarafından bize karşı savrulan modası geçmiş tehditlerin aksine, bizim bize gelmekte olduğu şu sırada ben, kendi hesabıma gayretlerimizi bir gaye, harbi kazanmak gayesi uğrunda temer-küz ettirmek için, burada bütün ihtilâfların unutulmuş olduğunu tekrar etmek isterim. Millet, İngiliz siyasetinin esaslı hatları üzerinde ve bu gayeler tahakkuk edinceye kadar harbe devam etmek azminde hiç bir zaman bugünkü kadar itihad etmiş değildir.

Harbe, zaferi elde edeceğimiz kanaatle girdik. Şimdi size yedi ay harbden sonra da zafere daima itimadım olduğunuzu, bu itimadımın bidayetlerinden on defa daha kuvvetli bulunduğunu söylemek isterim.

Yedi ay içinde

Yedi ay geçti. Bu yedi ay zarfında çok iyi çalıştık. Bu müddet esnasında zayıf noktalarımızı kuvvetlendirdik. Gene bu sırada harb kabiliyet ve kuvvetimizi son derece arttıracak surette taarruz ve tedafül silâhlar topladık. Hali hazırda istikbal bize ne getirirse getirsin asude kalb ve ruh ile bu istikbali bekleyebiliriz.

Düşmanın kuvvetini hakir görmediğim gibi indireceği darbenin faizile birlikte kendisine iade edilmiyeceğine emin olduğum takdirde kuvvetini kaygusuzca ve merhametsizce kullanmak hususundaki azmini de istihfaf etmiyorum. Düşman, mükemmel surette hazırlanmıştır. Artık yeniden elde edeceği ufak bir kuvvet yoktur.

Bitaraflar

Müteakiben bitaraflardan bahseden başvekil, şöyle demiştir:

Birçok memleketlere Almanyanın askeri satveti hâkim bulunmaktadır. Bize gelince biz, bitarafların hukukuna riayet ediyoruz, fakat Almanyanın bizim vicdanı vesveselerimizden istifade ederek kendisinin «serbestisinden mahrum ajanları» olan bitarafların yardımını temin etmesine mütemadiyen müsaade edecek değildir.

Bitaraflar, ne lisan kullanırlarsa kullansınlar, pekâlâ bilirler ve içlerinden tasdik ederler ki bizim zaferimiz, kendilerinin hürriyeti ve hezimetimiz de esaretlerinin mukaddemesi olacaktır.

Mazide İngilterenin kullanmış olduğu en kuvvetli silâh, ablukadır. Bugün de bu silâh müessiriyetini muhafaza etmekte dir.

Almanya'da abideler harb sanayiine teslim edilecek

Birinci Frederik'in birkaç ton bronz sikletinde olan heykeli yakında eritilecek

Alman cephesi 4 (A.A.) — Havas ajansından:

Führerin yıldönümü münasebetile Goering, bir millî maadin inanesi tertib etmiştir. Bu iş için kuvvetli bir propaganda yapılmış başlanılmıştır. İşin ehemmiyeti iane dercinin muvaffakiyetini ihlâl edecek her türlü ihtilâsların idam cezası ile karşılanmasına karar verilmiş olmasından anlaşılmalıdır.

Her aile en azı üç kilo kalay, bakır, bronz veya kurşun vermek mecburiyetindedir. Almanyanın meşhur abideler sınıfına dahil olmyan bütün abideler, Alman harb sanayiine teslim edilecektir.

Berlinde Hohenzollern hanedanının

şerefine dikilmiş olan birinci Frederik'in birkaç ton bronz sikletinde olan heykeli yakında eritilecektir.

Bielfeld belediye reisi, yeni tasarruf sandığı binasındaki demir parmaklıkları, bronz çerçeveleri, gişeleri ve kalorifer boruları kaldırmış olduğundan dolayı tebrik edilmiştir.

Nuremberg belediye reisi de Opera binasının cephesini tezyin eden 10 kental valkyrie heykelini kaldırmış olduğu için tebrik edilmiştir. Spor klüpleri ile her nevi cemiyetler, madenî rozetlerini madalya ve kupalarını teslim etmeğe davet edilmişlerdir.

İngiliz Afrikasında 100 bin kişilik bir zenci ordusu

Roma 4 (Hususî) — «Tevere» gazetesine göre İngiliz şarki Afrikasında, 100 bin yerli zenciden mürekkep muazzam bir ordu vücade getirilmiştir.

Gazete, bu yüz bin kişinin hangi cepheye gönderileceğini sormakta ve bunların Afrikadaki İtalyan müstemlekeleri hududunda tahşid edildiklerini ilâve etmektedir.

Aynı gazete, İngiliz ve Fransız deniz kuvvetlerinin şarki Akdenizde tahaşşüd etmekte olduklarını da bildirmekte ve İtalyanın bu kabil tehditlerden korkmadığını yazmaktadır.

Musolini Mareşal Badoglio ile görüştü

Londra, 5 (Hususî) — Romadan bildiriliyor:

Mussolini dün akşam Mareşal Badoglio ile İtalyan askeri hazırlıkları hakkında bir saatten fazla süren bir görüşmede bulunmuştur.

Mussolini daha evvel de Kont Ciano ile görüşmüştür.

Diğer taraftan Habeşistanumun valisi duk d'Aosta, Romaya gelmiştir.

Fransada radikal sosyalistler hükümeti tenkid ediyor

Londra 4 (A.A.) — Röyterin Paris muhabiri, bazı Fransız siyasi mahfellerinde ezümle radikaller ile bazı sol cenah gruplarında bazı hoşnutsuzluk hareketleri müşahade edildiğini bildirmektedir.

Dün radikal mebusların yaptığı bir toplantıda, ezümle sabık nazırlardan Bonnet ve Guy la Chambre hükümeti şiddetle tenkid etmişlerdir. Öğrenildiğine göre, bu radikaller Reynaudnun Londra'da ne gibi şeyler imza etmiş olduğunu öğrenmek istemiyorlar. Nihayet Bonnet riyasetinde bir heyetin, Daladyeyi partinin nokta nazarından haberdar etmek üzere ziyaret eylemesi kararlaştırılmıştır. Heyet azası Daladyeye ne gibi şeyler söyleyecekleri bahsinde ketum davranmaktadır. Maamafih, Populaire gazetesinin bildirdiğine göre, de'eger Daladyeyi parti icra komitesini toplantıya çağırmağa davet etmişlerdir. Partinin Angres kongresinin nasıl Poincare kabinesini düşürdü ise icra komitesi de Reynaud kabinesini düşürebilecektir.

Maamafih, diğer taraftan, kabine, kendisine yapılacak talebler karşısında başeğmiyecek gibi gözükmektedir. Kabine azası, Reynaud'ya müzaheret etmekte ve her türlü parti meselelerini bir tarafa bırakarak bütün faaliyetini millî müdafaa-yaya hasreylemiş bulunmaktadır.

Fransız artistleri şerefine Ankarada bir temsil verildi

Konservatuar talebesinin temsili takdirlerle karşılandı

Ankara 4 (Hususî) — Şehrimizde bulunan Komedi Fransez artistleri şerefine Konservatuarda bir çay verilmiştir. Bu çaydan evvel de talebe Molyer'in bir komedisini temsil etmiş ve misafirler tarafından müteaddid defalar şiddetle alkışlanmışlardır.

Temsilden sonra artistler talebeleri ayrı ayrı tebrik etmişlerdir.

Madam Katerin Fontena, temsil veren talebeden Muazzez ve Ertuğrul için: «Harika bir kabiliyet... Fevkalâne muvaffak oldular...» demiştir.

Madam Mari Bel de Muazzezi, Nerinani, Ertuğrulu ve baba rolündeki genci çok beğenmiş: «Muvaffakiyet bu kadar olur... Bravo» diye tebrik etmiştir...

Biz de genç talebelerimizi tebrik eder ve daha fazla muvaffakiyetler bekleriz.

Yugoslavyada tuğyan

10 bin kişi meskensiz kaldı

Belgrad 4 (Hususî) — Tunanın taşması üzerine husule gelen büyük maddi hasardan başka, 10 bin kişinin de meskensiz kaldığı anlaşılmıştır.

Başvekil Zvetkoviç derhal felâket muntakasına hareket etmiştir. Felâketzedelere yardımda bulunmak için, hükümet tedbirler almıştır.

Romanyada da, 250 bin hektar arazi sular altında kalmıştır.

Bir marşandiz terni yoldan çıktı bir gardöfren öldü

Samsun 4 (A.A.) — Pazartesi günü saat 20,5 da Lâdik istasyonundan Ka-vağa gelmekte olan marşandiz treni 57 nci kilometreden geçen heyelân dolayısıyla makine ve 7 yük vagonu yoldan çıkmış ve kısmen parçalanmıştır. Kazaneticisi gardöfren Osman vazife başında ölmüştür. Başkaca nüfus ziyatı yoktur.

Rusya Finlândiyadan yeni taleplerde bulundu

Stokholm 4 (A.A.) — Stockholm Tidningen yazıyor:

Ruslarla Finlândiyalılar arasındaki müzakereler, büyük müşkülâta tesadif etmektedir. Sovyet matbuatı, Finlândiya heyetinin Sovyet Rusyada bulunmakta olduğundan bile bahsetmemektedir. Sovyetlerin ileri sürmekte oldukları metelibin aşağıdaki şeylerden ibaret olduğuzannedilmektedir.

1 — Finlândiyanın herhangi bir tedafül ittifak akdinden istinkâf etmeğe mecbur olması,

2 — Yeni hududun askerlikten tecridi ve yeni bir Mannerhaym hattı inşasına müteallik bütün projelerin terki.

3 — Kandalaksch ile Kemajaervi arasında derhal bir demiryolu inşa edilmesi.

4 — Finlândiya gazetelerinin Sovyet Rusya aleyhindeki her türlü neşriyate hitam vermeleri..

Arab memleketleri arasında

Londra 4 (Hususî) — İrak harici ve nazırı Nuri Paşa Said, bugün tayyare ile Bağdattan Bahreynye gitmiştir. Nuri Paşa Bahreyn sultanile görüşüşükten sonra Suudî Arabistana giderek İbni Suudu ziyaret edecektir.

İrak hariciye nazırının bu ziyaretlerinden maksad, herhangi bir harici tehlikeye karşı Arab memleketlerini birleştirmektir.

Almanya'da geniş mikyasta asker toplanıyor

Darbe garb cephesinde indirilecekmiş

Bern 4 (A.A.) — Neue Zürcher Zeitung, Berlinden istihbar ediyor:

Almanya, alelacele geniş mikyasta asker toplamağa başlamıştır. 1903 tevellüdüleri, muvazzaf orduya ithal edilmektedirler. Bunlar, 1935 Martında mecburi askerlik hizmeti tatbik edildiği zaman 30 yaşını geçmiş olduklarından dolayı askerlik hizmetini yapmamış olan sınıflara dahil bulunmaktadır. Halihazırda 1905 ilâ 1919 sınıflarına dahil olan kimseler, sıhhi muayene heyetlerine sevk edilmektedirler. 40 yaşını geçmiş bir çok kimseler, silâh altında bulunmaktadır.

Eski sınıfların silâh altına alınması keyfiyeti 1914-1918 muharibelerinin tecrübelerinden istifade etmek ve genç kadrolara muallim efradı ithal eylemek arzusu ile izah edilmektedir.

Gazete muhabiri, halihazırda Alman yada silâh altında bulunan efrad miktarını 6 milyona yakın tahmin etmektedir.

Garb cephesinde

Londra 4 (A.A.) — Almanyanın pek yakında garb cephesinde geniş mikyasta bir harekete geçeceğini beyan eden Goering'in dünkü nutkunu ilk sayfalarında geniş hülâsalarla neşreden İngiliz gazeteleri, bu yazılarında «darbeyi garb cephesinde indireceğiz» başlığını vermektedirler.

Millî piyango 19 Mayıs için fevkalâde bir keşide hazırlıyor

Ankara 4 (Hususî) — Millî piyango idaresi 19 Mayıs için aylık keşideden maddi fevkalâde bir keşide hazırlanmaktadır. Bu keşidenin 200 bin bileti olacak ve her bilet tam olarak ikişer liradan satılacaktır.

Bu keşidenin büyük ikramiyesi 50 bin lira olarak tesbit edilmiştir. Yani kazanan iki liraya mukabil alacaktır.

Aynı keşide için 5 biletlik karneler tanzim edilecektir. Karnedeki 5 bilet ayrı ayrı numaraları ihtiva edecek ve bu karneler 9.5 liraya satılacaktır. Bu keşidedeki tam biletlerin misf ve dörtte bir olarak satılması için de tedbir alınacaktır.

Piyango idaresi köyler için aylık keşidelerde 50 kuruşluk biletler ihdasını düşünmektedir.

Maaşlarına zam yapılan muallimler

Ankara 4 (A.A.) — Orta tedrisat muallimlerinden, yüksek okul mezunu olup da 25 lira maaş almakta olanların maaşlarının 30 liraya çıkarılması kararlaştırılmıştır. İlk partide 51 muallimin maaşının 30 liraya çıkarıldığı geçen ay tebliğ ve neşredilmiştir. Bu defa, kadro dahilinde yapılan değişikliklerle ikinci parti olarak aşağıda adları yazılı 17 muallim maaşları 25 den 30 liraya çıkarılmıştır.

Adana erkek lisesi tarih öğretmeni Şevki Berker, Ankara kız lisesi tabiiye öğretmeni Nihal Tokay, İzmir ikinci erkek lisesi tarih coğrafya öğretmeni H. Garra Sarmat, Samsun lisesi riyaziye öğretmeni Kemal Avdiniç, Ankara kız lisesi türkçe öğretmeni Muallâ Seden, İnönü kız lisesi edebiyat öğretmeni A. Süreyya Avan, Ankara üçüncü orta okul riyaziye öğretmeni Muzaffer Berdi, Bandırma orta okul tarih coğrafya öğretmeni terbiyesi öğretmeni Nevzat Turgay, De-Belkis Sakaroglu, Kütahya lisesi beden nizli lisesi riyaziye öğretmeni M. Raşit Mocan, Balıkesir erkek öğretmen okulu edebiyat öğretmeni Necdet Sancer, Denizli lisesi tarih stajyeri A. Akif Tüterk, Muğla orta okul tarih coğrafya öğretmeni Dürne Eğlioğlu, Haydarpaşa lisesi tabiiye öğretmeni Nüsret Bayender, Emirgân orta okulu tabiiye öğretmeni H. Behice Boral, Zonguldak lisesi tarih coğrafya öğretmeni Mürvet Göktürk, Galatasaray lisesi tarih coğrafya öğretmeni A. G. Ferruh Zat Turaç.

Siyaset ALEMİNDE

● Kat'i cidalde

atılmadan evvel...

Yazan: Selim Rağıp Ermeç

Silâhlar tekemmül ettikçe ve modern hayat gittikçe girift bir hal aldıkça harb denen mücadele ve ihkakı hak vasıtasının da birçok karışık şartları bir araya getirme neticesi kazanılabileceği tezahür ediyor. Evvel zamanın basit hayatı içinde birbirinden şikâyetçi olan ordular karşı karşıya gelir ve en kuvvetli taraf hangisi ise davayı da o kazanır. Bugünkü durum, ham ve acı kuvvetleri karşılıklı olarak birbirine saldırmakla davayı kazanmaya imkân vermeyecek kadar mürekkeblemiştir. Bundan ötürüdür ki Almanya'ya harb açan müttefik devletler, silâhın misket ve öldürücü tesirine kat'iyetle müraعات etmeden evvel mücadeleyi kendilerine kazandıracak bütün teknik imkânları kendi lehlerine olarak bir araya getirmeye koyuldular. Deniz ablukası, bu nevi tedbirlerin iptidai safhasını teşkil ediyordu. Karalarla Almanyanın ticaretini baltalamak için baş vurulmakta olan yeni abluka, bu husustaki adımların ikinci safhasına delâlet eder. Şu noktaya dikkat etmek lâzımdır ki nihai mücadele'nin başlamasına takaddüm eden tedbirler serisinin bu safhasında bilhassa bitaraf devletlerin ve bu arada Almanya'ya mücavir olanların vaziyeti ehemmiyetle mevzuubahstır.

Gerek menfaat icabı, gerek Almanyanın bu husustaki tazyiki neticesi olarak bu memleketler, Almanya'ya harb işine yarıyacak birçok eşya veriyor ve bunları, mamul diğer maddelerle mübadele ediyorlar. Yeni abluakanın esas hedefi, müttefiklerin nazarında harbin uzamasını intaç eyliyen bu alış, verişe bir nihayet verdirmek olacaktır. İngiliz kabinesinde son yapılan tadil ile harbi idare edecek olan İngiliz harb komitesinin riyasetini deruhde eden Mister Churchill'in defaatla vukubulan beyanatı, bu hususta alınmak arzu edilen kararların çok cezri mahiyette olabileceğini göstermektedir. Davaya bu şekilde vazedilmek ve bu da müttefiklerin mühim mukarrerat ittihaz etmiş oldukları harb konseyinin içtima arifesinde vukubulunca mücadele istikametinin nasıl bir mecaz takip edeceği tavazzuh etmiş olur.

Beynelmillel nizam ve kavaidi ihlâl etmemek arzusunda bulunan müttefiklerin bu arzusu ile bitaraf devletlerin Almanya'ya karşı vaziyetlerini nasıl telif edebilecekleri meselesidir ki davanın başlıca müşkülâtını meydana getirmektedir. Sibirya yolile Almanya'ya yapılan sevkiyat, bir kısım bitarafların son zamandır Amerikadan yapmaktaki ihtilâflarından fazla ithalât, bazı küçük memleketlerin kara sularından icra olunmakta bulunan kaçak nakliyat, yeni abluka tedbirlerinin mâni olmayı istihdaf ettiği bir takım hareketlerdir ki bunların nasıl ortadan kaldırılacağı merak verici bir şeydir. Bütün bunların başında gelen dava ise Sovyet petrolünün Almanya'ya girmesine mâni olmaktadır. Bu suallere cevap alabilmek için müttefiklerin fiilen harekete geçmelerini beklemek başka çare yoktur. Bu ise, Londra'ya çağırılan İngiliz sefirlerinin toplantısından sonra ancak mümkün olabilecek bir şeydir.

Selim Rağıp Ermeç

Fransanın yeni harb gemileri

Paris 4 (A.A.) — Bahriye nazırı Campinchi, mebusan meclisi bahriye encümeninde muhtelif tipte ve hacimleri yekünü 200,000 tona balığ harb gemilerinin inşaat tezgâhlarına konulmuş olduğunu beyan etmiştir.

Saffet Arıkan Millî Müdafaa Vekili oldu

(Baştarafı 1 inci sayfada)

istifa eylemiş ve istifası kabul olunarak yerine Erzincan mebusu Saffet Arıkanın tayini yüksek tasdika iktiran etmiştir. (a.a.)

ASKERLİK BAHİSLERİ

Modern ordu teşkilâtında fırka, kolordu, ordu, ordu grubu

Bir memleketin harb kudretini asker sayısıyla veya fırka adedile ölçmek ekseriya âdet olmuştur. Meselâ: Fransa takriben beş milyon asker çıkarır veyahud Fransız ordusu takriben 100 fırkadan mürekkebirdir denir.

Fakat bunlar başka başka şeylerdir. Bir memleketin, nüfus, içtimai durum ve teşkilât, sıhhat, malî sây ve ümran derecelerine göre bir harbde çıkarabileceği, askerî yaşlar içinde askerî hizmete elverişli, azami erkek insan sayısı elbette o memleketin müdafaa kabiliyet ve kudretinin derecesini tayin için umumi bir ölçü ifade eder. Fakat bu umumi insan sayısı zihinlerde ancak mevhum hadler ve kıymetler tayinine yararlar. Çünkü hiçbir devlet ve memleket ne bu rakamları ve ne de hattâ bunlara yakın miktarları tamamiyle silâhlendirip seferber ve teşkil edemez.

Fransanın Büyük Harbde (beyaz) nüfusu takriben 40 koloni halkı da 41 milyondur. Bütün bu 80 milyonluk kalabalıktan 1914 den 1918 e kadar, silâh altına alınan hizmete elverişli adam adedi takriben 8.194.500 idi. Fakat Fransanın silâh altında bulunan kuvvetleri harbin bida-yetinde ancak 3.800.000 ve harbin sonunda 5.192.000 kişi idiler. Keza 64 milyon nüfuslu Almanyanın silâh altına çağırıldığı cem'an 13.250.000 hizmete elverişli adamdan harbin bida-yetinde ancak 3.900.000 ve harbin sonunda 8.000.000 kişi silâh altında bulunuyordu.

Diğer memleketlerde de vaziyet aynı idi. Yalnız bir memleketin içtimai, sıhhi ve malî durumile yolları ve ümranı geri oldukça onun hem nüfusuna nazaran çıkarabileceği hizmete elverişli efradın sayıları azalır ve hem de bu efradın vücude getirilecek teşkilât mahdud olur. Nitekim Büyük Harbde Rusyanın nüfusu cem'an 167 milyon olduğu halde onun - hem de yalnız 1914 den 1917 ye kadar - silâh altına çağırıldığı adam yekûnu ancak 15 milyonu bulmuştu. Rusyanın silâh altında bulunan kuvveti ise - harbin bida-yetinde - 500.000 den ibaretti.

Bir memleketin askerî kudretini silâh altına alabilecek olan veyahud bilfiil silâh altında bulunan adamların sayıları ile ifade etmek usulü o memleketin muharebe kudretini tamam ifadeye kâfi değildir. Çünkü bu adamların ne miktarının cephelerdeki kit'alarda, ne kadarının menzillerde ve nihayet kaçının daha geride ve memleket dahili teşkilâtında kullanıldıklarını bilemeyiz.

Onun için bir memleketin ordusunun kuvvetini fırka yani tümenle ölçmek daha doğru olur. Çünkü fırka muhtelif sınıflardan mürekkebe ilk büyük muharebe bütünüdür. Normal olarak insan kuvveti 10:15 bin arasındadır.

Piyade ve süvari fırkaları tabirlerinden maksad fırkaları teşkil eden muhtelif sınıf ve cins kit'aların çoğunun piyade veya süvari olduklarını ifade etmektedir. Yoksa sırf piyade, topçu veya süvari sınıflarından mürekkebe bütünler nihayet alay ve lıvadan ibaret olurlar. Yani meselâ sırf piyade, süvari ve topçudan mürekkebe olan kit'alar tabur, alay ve lıvalardır; fakat sırf piyade, süvari veya topçudan müteşkil fırkalar yoktur.

Muharebe etmek için piyade, süvari, topçu, muharebe arabası, muharebe ve istihkâm kit'ası ve ilh. bütün sınıfların birlikte ve birbirinin vazife ve işlerini ikmal ederek savaşmaları iktiza eder. Bu sebeble bunların bir araya gelerek vücude getirdikleri fırka veya tümen ilk büyük muharebe cüzütamı olur.

Fırkalar tarih itibarile, Fransız ihtilâli zamanında vücud buldular. O zaman ordu mevcudları büyüdüğünden birinci Napolyon birkaç fırkayı bir araya getirerek kolordu (yani şimdiki askerî tabirle kor) lar vücude getirmişti. Ondan sonra, birkaç kolordudan mürekkebe ordular olmuştur.

Napolyonun kullandığı orduların mevcudunu 600.000 i geçmemişti. O zaman

YAZAN

Emekli general
H. Emir Erkilet"Son Posta,"nın
askerî muharriri

harbi yapan orduları. Şimdiyse harbi milletler yaptığından silâhlananların adedi fevkalâde artarak milyonlara baki olmuş ve bunların teşkil ettiği ordular da tabiatile büyümüşdür. Onun için Büyük Harbde ordulardan mürekkebe ordular grupları ve hattâ cephe'ler dahi vücud bulmuştu. Nitekim bizde de Filistin cephesindeki 7 inci, 8 inci ve 4 üncü ordularla Irak'taki 6 inci orduyu bir elden idare için evvelâ Halebde ve sonra da Filistin'de karargâh kuran bir Falkenhayn ordular grubu ve keza ilk merkezlerle Gence, Batum ve Karsta bulunan istâm ordusile 3 üncü ve 9 uncu ordulardan mürekkebe bir şark ordular grubu vücude getirilmişti.

İstiklâl harbinde de birinci ve ikinci ordulardan mürekkebe bir garb cephesi kumandanlığı vardı.

Ordular grubu ve cephe kumandanlıkları başkumandanlığın vazifelerini kolaylaştıran bir kumanda teşkilâtıdır. Bunlar bir cephedeki veyahud yekdiğerleriyle yakından münasebet'eri bulunan müteaddid cephelerdeki orduların harbin daha yakından daha seri görülecek olan ilcaatına göre tereddüdsüz ve teahhürsüz sevk ve idareye yararlar. Meselâ egele 1878 de Balkanlarla, Kılâsarbaada ve Pilevne'de bulunan muhtelif Türk ordu ve kolordularını müstakillen İstanbul emri altında bulunacak yerde eğer ordular grubu kumandanı sıfatile Süleyman Paşanın emrine verilse idiler harbin şansının değişerek galebenin Osmanlılara teveccüh etmesi pek muhtemel olurdu. Çünkü o tarihte eksik olan ehemmiyetli şey müteahhid sevk ve idare idi.

1914 de Paris önünde hareket eden birinci Alman ordusunun yardımsız kalarak kendi başına ric'at kararı vermesi Alman karargâhı umumisinin pek gerilerde ve uzaklarda kalarak aralarında muvasalanın kesilmesindedir. Eğer Alman sağ cenahından bir ordular grubu teşkil olursa idi bu mahzur kalmaz ve belki de Almanlar Marnda mağlûb olmazlardı.

Elhasıl kaideten her üç fırkadan bir kolordu ve birkaç kolordudan ordu vücud bulur ve büyük cephe'ler ve kuvvetler bahis mevzuu olunca, ordulardan da ordular grubu veya cephe'ler teşkil olunur. Bütün bunlara büyük ve fırkadan

asağı kuvvetteki liva, alay ve tabura da küçük birlik'ler denir.

Fırka, eskiden bizde ve diğer memleketlerde olduğu gibi piyadesi fazla, epey ağır ve kuvvetli bir birlikti. Meselâ Meşrutiyete kadar bizde fırkalar, piyade olarak dörder taburlu ikişer alaylı iki lıvadan, yani 16 piyade taburundan mürekkebe idiler. Kuvvetlerin ancak zayıf topçusu (bir tabur ve azami bir alay, sahra veya dağ topçusu), birer süvari, muhabere ve istihkâm bölüğü vardı. Meşrutiyette, merhum Ahmed İzzet Paşanın erkânı harbiyei umumiye reisliğinde, ordumuza verilen yeni fırka, kolordu ve ordu teşkilâtında üçlü teşkilât kabul olunarak piyade alayları üçer taburdan ve fırkalar üçer piyade alayından terkib olunmuştu. Artan piyade taburlarile de yeni alaylar ve bunlarla yeni fırkalar vücude getirilmişti. Bu suretle üç piyade ve bir topçu alayından mürekkebe ilk fırka sistemini biz kabul etmiş olduk.

Ondan sonra, bilhassa Büyük Harbde, diğer devletler de tedricen aynı fırka sistemini übul ederek fırka sayılarını artırdılar. Büyük Harbden sonra fırkalar hemen her memlekette üçer taburlu üç piyade alayından, bir ve iki topçu alayından, bir keşif müfrezesinden, bir telefon ve bir istihkâm bölüğünden, bir telisiz takımdan ve ilh. nakliye, işe ve idare kol ve teşkilâtile seyyar, tamirhane ve malzeme parklarından ve bu suretle seferde 10.000-15.000 muharibden mürekkebe olarak tesbit olunmuştu. Şimdiki harbden biraz evvel fırkanın piyade alaylarını ikiye indirerek onu makineleştirmek fikri hasıl oldu ve nitekim İtalya bu suretle bazı seri piyade fırkaları teşkil etti. Bununla beraber ekseri devletlerde fırka, ilk büyük muharebe cüzütamı olarak, henüz yukarıda ta-cüzütamı olarak, henüz yukarıda tatedir.

H. E. Erkilet

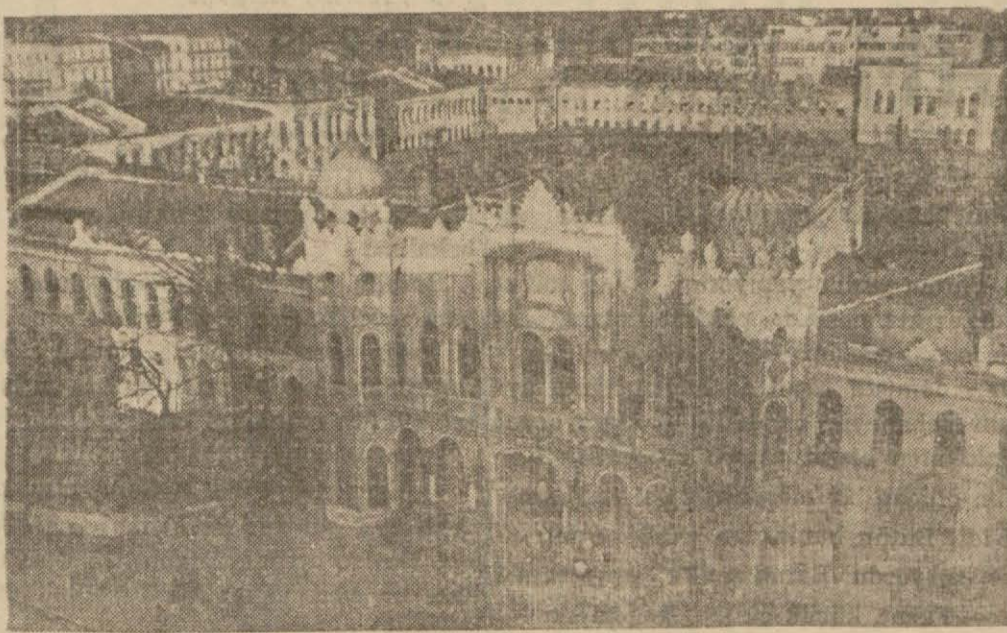
Camdan her şey yapılabilecek mi?

Taş devrinden demir devrine, sonra bronz, sonra kömür, sonra da elektrik devrine geçtik. Şimdi de cam devri gelmiş gibidir. Zira hergün camın yeni bir şekilde kullanıldığını görüyoruz.

Cam tuğlalar ve camdan musiki aletleri imal olunuyor. Kurşun geçmez camlar yapılıyor. Camdan merdiven ve döşeme yapılıyor.

Bu gidişle camdan evler ve kuleler inşa olunacağını ümid edebiliriz. Zira müteahhisslar, camın herhangi diğer madde kadar mukavemeti haiz bir hale getirilebileceğini, her tarzda kullanılabileceğini söylemektedirler.

Taksim kışlasının yıkılmasına başlandı

Prostan imar plânına göre Taksim meydanının ve civarının alacağı şekli için stadyonun bulunduğu Taksim kışlasının yıkılmasına lüzum görülmüş, kışla Maliye Vekâleti tarafından belediyyeye terkedilmişti. Belediye Taksim kışlasını müteahhide ihale ederek yıktırma başlamıştı. Düünden itibaren kiremidlerin kaldırılmasına ve yeni açılan meydan tarafına düşen kısmın yıkılmasına geçilmiş

ti. Kışlanın bulunduğu sahanın bir kısmı belediyyeye, bir kısmı da Emlâk Bankasına verilmiştir. Prost burasının alacağı şekli bir plânla tesbit etmiştir. Bu plâna göre bu sahada ortada geniş bir bahçe bulunacak, etrafına bir örnek ve aynı irtifada apartmanlar yapılacak ve diğer tarafında da Halkevi, Matbuat klübü vesaire gibi binalar yer alacaktır.

Hâdiseler Karşısında

ŞUNDAN BUNDAN

Kargalar ve Boğaziçi

Dünkü gazetelerden birinde okudum: Çengelköy ve civarında binlerce karga varmış. Son günlerde bu kargaların bir kısmı Çengelköyden Arnavudköye hicret etmişler.

Kendi kendime:

— Kargalara kalan Boğaziçi. Dedim.

Palto hırsızı

Üniversiteden yirmi palto çalan bir genç yakalanmış.

Kim bilir belki bu gencin paltosu yoktu. Bir gün üşümüştü. Biraz ısınmak için arkasına başkasının paltosunu giymişti. Kendi ısındığı gibi, paltoya da ısınmış olacaktı ki arkasından çıkarmadı.

— Peki amma, diyeceksiniz, ya geriye kalan on dokuz palto.

Gene ısınmak meselesi, çaldığı paltoya ısındığı gibi, palto çalmaya da ısınvermiştir.

Etyemez:

Düün konuşuyorlardı, duydum: — Etyemez semti İstanbul ne tarafına düşer?

— Eskiden Samatya tarafında Etyemez denilen bir semt vardı. Etin kilosu yirmi kuruş artınca İstanbulun bütün semtleri Etyemez oldu.

Resim bahsi:

Şöforler, plâka resmi bahsine pek fazla ehemmiyet veriyorlarmış.

— Bizde resme ehemmiyet verilmiyor. Diyenler meğer ne kadar hata ediyorlarmış.

Suyla vurmuş:

Üsküdar'da oturan Karol ile Karabet kavga etmişler. Karol Karabetin başına su ile vurmuş, Karabet yaralanmış.

— Su ile başa vurulunca insan yaralanır mı?

Diyeceksiniz. Su şişenin içinde olursa, evet.

Peşin ücret:

Bazı doktorların muayene ücretini, hastayı muayeneden evvel aldıklarını bir gazete yazdı ve birkaç doktorun bu husustaki fikirlerini sordu:

Aleyhte ve lehde cevap verenler olmuş.

Herkesin her şeyi taksitle aldıkları bir zamanda doktorların muayene ücretini muayeneden sonra da toptan almaları esasen bir mazhariyetti. Onlar demek bu mazhariyete de kanaat edemiyorlarmış.

Hakiki Afroditi:

Müvezzi bağıryordu:

— Hakiki Afroditi bunlar.

Yaşlı bir adam müvezziye baktı:

— Onun hakikisini maatteessüf dedemin dedesinin dedesinin dedesi bile göremedi.

İsmail Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz?

Suda havasızlıktan ölen balıklar

Amerikada büyük bir gölün bütün balıkları birden ölmüştür. Bunun sebebi tetrik eden ilim adamları, gölde hasıl olan tahavvülât üzerine, nebatların çürüdüğünü ve çürüyen nebatların çıkardığı bakterilerin suda mevcut havayı çektikleri, ve balıkların havasızlıktan öldükleri neticesine varmışlardır.

En eski çocuk eğlencesi

Bugünün çocuk eğlencelerinin başında çocuk tiyatrosu ve çocuk sineması gelir. Evvelce bizde kara göz vardı. Birçok yerlerde kuklanın envaile çocuklar eğlenirdi. Çocuk eğlencelerinin en eskisi ise Çin kuklası hiç bir yerde çocuk eğlenceleri yokken ortaya konulmuştu.

Kırılmaz cam

Otomobillerde kullandıkları kırılmaz camdan sonra kırılmaz cam da icad edilmiştir. Bu cam Amerikada yapılmaktadır. Suni surette elde edilen bir nevi kauçucu cam kadar şeffaf yapmaktan mümkün olmuştur. Bu camlar elastiki olduğundan meselâ bir taş atılsa esniyor ve kırılmıyorlarmış. Camcılarının aleyhine bir icad, fakat yaramaz çocuğu olanlar bu icaddan çok sevineceklerdir.

Bir patates 850 gram

Rudu yakınında Düklerde bir bahçıvan 850 gram gelen bir patates yetiştirmişti muvaffak olmuştu. Bu patates, büyük sebze yetiştiricilerinin yetiştirdikleri sebzelerin en büyüğü addedilebilir. Bahçıvan kendisiyle konuşulara:

— Bu bir şey değil, daha büyüğünü de yetiştireceğim demmiştir.

GÖNÜLİSLERİ

Temeli atılmamış Bir bina...

Şöyle bir mektub aldım:

— «Gönül işleri köşesinde A imzasile yazı yazan 36 yaşında olup 25-26 yaşlarında, orta veya lise tahsiline malik bir gençle evlenmek arzusunun izhar etmiş olan bayanın mektubunu okudum. Ben istenilen şartları haizim ve iyi bir mevkie malik bulunuyorum.» Bu mektubu okurken imzasını görerek baktım. «İzmir: F. O.» yazılı ve düşündüm:

Bu, temelsiz bir bina'dır. Bayan A imzasız mektubun sahibini ne yapsın?

Acele verilmiş bir karar.

Ankarada oturan Bay «H. Ç.» diyor ki: — «Adresimden de anlayacağınız üzere ben birkaç aya kadar yüksek tahsilimi bitireceğim, hayata atılacağım

Evlenmek arzusundayım, fakat muhtim yok, kimseyi tanımam.»

Bana öyle geliyor ki, bu delikanlı çok acele bir karar vermiştir. Zira yüksek tahsil diploması hazinayı açar anahtar değildir, olsa olsa sahibinin hayat mücadelesi için lüzum gelen silâhlarla silâhlannmış olduğunu gösterir, asıl mesele bu silâhları muvaffakiyetle kullanmaktır. Evlenmek bahsi muvaffakiyetin kazanılmasından gelir. Bu itibarla delikanlı acele ediyor. Daha bir hayli belkemesi lazımdır.

«Divrik» te Bay «S. M.» e:

Darılmaz mısın? Sen ne kadar hoşuma gitmediysen bahsettiğin kızın ciddiyeti de o kadar hoşuma gitti, adresini bilseydim annesine, babasına ve mektebine çocuğa iyi terbiye verdikleri için muhakkak bir tebrik mektubu yollardım.

TEYZE

GÜNÜN ADAMLARI

Wan - Tsin - Wei

Japonların kurdukları yeni Çin hükümetinin başına geçirilen adam asrı hazırım en büyük maceraperestidir

Hemen hemen otuz yıldanberi Çin'in siyasi hayatında, bazan müsbet, bazan menfi - fakat ekseriya menfi - rol oynayan bir şahsiyet var: Wan Tsin - Wei.

Wan Tsin - Wei, Uzaksark hâdiselerinin gene bir kahramanı olara ortaya çıktı. Üç, dört gündendenberi Uzaksarka a'îd gelen haberler, hep Wan Tsin - Weiden, Japonların ona Nankinde kurdukları hükümetten bahsediyor.

Japonların Nankinde teşkil ettikleri milli hükümetin başına geçirilen bu Wan Tsin - Wei da kimdir

Wan Tsin - Wei, 1881 yılında, cenubi Çin'in Guandun vilâyetinde doğdu. İlk ve orta tahsilini Çinde, yüksek tahsilini ise, birçok Çin münevverleri gibi Japonya'da yaptı.

1905 yılında, Japonyada bulunduğu esnada Çin'in milli lideri Sun Yat - Sen'in teşkil ettiği Tun Men - huey inkılâbı teşkilâtına girdi ve Sun Yat - Sen'in en yakın taraftarlarından biri oldu. Daha sonraları, gizlice cenubi Çine gelerek, mensub olduğu cemiyetin fikirlerini yaymağa başladı. Wan Tsin - Wei, 1910 yılında, şimdi Mançukonun hükümdarı olan, fakat o zaman Çin'in 2 yaşında bir imparatoru bulunan Hanri Pu-i'ye karşı yapılan suikaste iştirak etti.

Suikast vaktinden evvel anlaşıldı. Wan Tsin - Wei yakalanarak müebbed küreğe mahkûm edildi.

Fakat Çindeki son imparator hanedanını silip süpüren 1911 Çin ihtilâli Wan Tsin - Wei'ı da hapishaneden kurtardı.

Aradan yıllar geçti. Sun Yat - Sen, 1920 yılında Kantonda inkılâbı bir hükümet kurdu. O sırada hatırıma, güzel söz söylemesini bilen, ateşli ve genç taraftarlarından Wanı hatırladı; ve onu Kanton hükümetinin başmüsavirliğine tayin etti.

Bu tarih, Çin'in siyasi hayatında bir dönüm noktası idi. Bu tarihlerde 400 milyonluk muazzam Çin kütlesi, o zaman kadar kendisini ezen ve muhtelif emperyalist devletlerin birer ajanı olan Çin generallerine karşı yer yer ayaklanmıştı. Çin'in münevver kadrosunun en iyi bir kısmı, şehir halkı, köylüler, grup grup inkılâbı'ara iltihak ediyordu.

Siyaset denizinde bir balıktan iyi yüzmesini, siyaset ipinde bir cambazdan iyi perende atmasını bilen Wan Tsin - Wei, derhal vaziyeti kavradı ve hemen kendisine güzel bir «siyasi mevki» yaptı.

1924 yılında toplanan, Gomindan partisinin ilk kongresi, onu Gomindan partisinin merkez komitesi azalığına seçti. Bu zaman zarfında Wan Tsin - Wei, Sun Yat - Sen'in en iyi ve en sadık bir talebesi gibi hareket etti.

Fakat 1925 yılında Sun Yat - Sen'in ölümüyle beraber vaziyet değişti. Wan Tsin -

Yalnız bir işareti kâfi. Biliyorum ki bu, benim için pek müthiş o'acak, çünkü ben de onun için başkaları gibi bir bebekten başka bir şey olmayacağım. Öyle iken onu seviyorum! Onun yanındayım... Hani bilmem ne söylüyeyim?.. Söylemesini beceremiyorum ki... onun hoşuna gitmek için yok mu, benden ne isterse fedaya hazırım...

Delikanlı, kendi kendine yoksa bir kâbus çukurunda mı dolayıyorum diye sorarak, bu sözleri, alnını elleri içine almış, yeisle dinliyor, bir taraftansa aşık genç kız sözlerine devam ediyordu:

— Önce bu, bir hevesten, bir aşk özen-tisinden başka bir şey de'ildi. Hoşuma gidiyordu o; biraz da korku veriyordu bana; fakat hissediyordum ki hergün biraz daha fazla onun oluyordum. Bilhassa ona hiçbir vakit bunu söylemeyin! Dünyada size de inanmazdı. O hiç kimseye inanmaz.

— Rozelin...

— O! sizi temin ederim ki, buna sebeb, beni bol bol lükse ve iltifata mazhar etmesi değil! Sonunda bütün bunlar benim için müsavirdir. Bu işin bunlarla alakası yok. Ve yavaş yavaş onu, hiçbir menfaat gözetmeden, deli gibi sevmeğe başladım! Şimdi artık onun hiç görmemem lâzım ge'else, mümkün değil yapmam... hayır.. yapmam! Bu, ne budalalık değil mi ha!

Wan - Tsin - Wei

Wei, Sun Yat - Sinden boşalan Gomindan partisi riyasetine, ve Kanton hükümetinin başına geçme çarelerini aramağa koyuldu.

1926 yılında Gomindan partisinde, biri sağ, diğeri sol olmak üzere, iki cereyan belirmişti. Sağ cereyanın başında Çan Kay-şi bulunduğu için, Wan derhal sol cereyanın başına geçti. Kendilerini Sun Yat - Sen'in hakiki varisleri sayan iki lider arasında şiddetli bir mücadele başladı. O sıralarda Çin'in büyük bir kısmı, ateşli lâflarına bakarak Wan'ın samimi-yetine inanıyor ve arkasından gidiyordu. Wan, Çan Kay-şi ile olan mücadelesinin en kızgın bir anında mem'leketi, peşine taktığı kütleleri bırakarak Kantondan, sonradan Çinden kaçtı ve Fransaya yerleşti.

Bu sırada Wan, Sun Yat - Sen'i beğenemeğe, onun koyduğu esasları ve prensipleri tenkide başladı.

Wan Tsin - Wei, 1927 yılının baharında tekrar Çine döndü ve Şanghayda eski düşmanı Çan Kay-şi ile buluştu. Derhal onunla, her nokta üzerinde mutabık kaldı. İki eski arkadaş, iki eski rakib, gene beraberce çalışmağa başladılar. Bu sırada her ikisi de müştereken «emperyalizmle ve irtica'a mücadele edeceklerine» dair mühim bir beyanname neşrettiler.

Fakat Wan'la Çan Kay-şi arasındaki bu anlaşma çok devam etmedi. Gomindan partisinin bütün sağ ve mürteci elemanları Çan Kay-şi tarafını iltizam ettiler. Wan, irticaa ve emperyalizme düşman kalmakta devam ettiğini söyleyerek, Gomindan'ın diğer bazı sol liderleriyle birlikte Şanghaydan Hankova kaçtı ve orada, Uhan hükümetinin başına geçti.

«Son Posta»nın edebî tefrikası: 16

AŞKA İNANMAYAN ADAM

TERCÜME EDEN: HALİT FAHRİ OZANSOY

Yazan: Jorj Delaki

Hemen o günün akşamı, Jak'in metresini ziyarete geldiğini fahşâmbırdan haber alan baron, Rozelin'e âlâsından bir çikıştı:

— O maşallah! ne de güzel şeyler işi-tiyorum! Anlaşılan bir aşıkınız var ve onu gizlice evinizde kabul buyuruyorsunuz?

Rozelin hiç şüphesiz bu derece a'aylı bir ittiham beklemiyordu. Fakat bir saniye bile şaşırmadı ve hiçbir infial göstermedi, bu ise sonradan kendisine cürmün isnadına sebeb oldu? zira, yanlış yere ittiham olunan bir kızın haksızlığa karşı isyanla yerinden sıçramaması kabul edilecek şey değildi. Kordelia gibi sade, şu cevabı verdi:

— O! kat'iyen öyle değil, mösyö. Jak benim aşıkım değil. Demiyorum ki olmak istemiyordum. Fakat sizi temin ederim ki aramızda hiçbir şey yoktur. Dostça iki üç kere evime geldi, fazla değil.

Fakat Wan burada da rahat durmadı. Eski «sol» prensiplerinden feragat ederek inkılâbı teşekküllerle mücadeleye girdi.

Gene hâlâ solluğundan, emperyalizm düşmanlığından bahseden Wan, o sırada Çan Kay-şi ile, Japonların ajanı olan Çan Su-lin arasındaki mücadelede, gizli-den gizliye ideolojikman general Çan Su-line yardım etti.

1930 yılında Çan Su-linin mağlûbiyeti üzerine Wan «istirahate» çekildi. Fakat bunu takib eden yıllarda, Japon ordusunun Mançuryayı istilâsı üzerine Wan Tsin - Wei, tekrar sahneye çıktı ve Japonlara mukavemet etmeden teslim olduğu için Çan Su-linin oğlu Çan Suelana hücum etmeğe başladı. Bu arada tekrar Çan Kay-şi ile barıştı ve Nankin hükümetinin harici siyasetini eline aldı.

Yavaş yavaş Wandaki eski «Japon dostluğu» uyanmağa başladı. Fakat Wan kurnaz bir diplomatıdır. Bütün memleketin Japon aleyhtarlığı ile yanıp tutuştuğu bir sırada, Japon dostluğu yapmanın, kendi mevkiî bakımından ne kadar tehlikeli bir şey olduğunu pekâlâ takdir etmekteydi. Onun için o fikirlerini açıkça değil de, dolambaçlı yollarla ifade etmeğe koyuldu: O önceleri, Japonlara mukavemet etmenin faydasızlığından bahsetmeğe başladı; daha sonraları açıklanacağı Japonlarla bir anlaşma yolu bulmanın zaruretlerini vazetti. Fakat Çan Kay-şi bu siyasete yanaşmak istemedi. Çünkü böyle bir siyasete yanaşmak, emperyalizmin düşmanlığı ile ayaklanan Çin halkı nazarındaki itibarını tamamen kaybetmek demektir.

Wan, fikirlerini kabul ettiremeyeceğini anlayınca, Gomindan partisini ve hükümet reisliği ele geçirmeğe çalıştı. Bu vaziyet tekrar Çan Kay-şi ile aralarının açılmasına sebeb oldu. Wan gene «istirahate» çekildi. Sonra gene Çan Kay-şi ile anlaştı. Bu sırada, 19 uncu Çin ordusuna mensub, ve Japonlara mukavemet edilmesi taraftarı bir sübay, tabanca ile Wanı birkaç yerinden yaraladı.

1935 yılından sonra, Japonların tekrar Çini istilâya başlamaları üzerine, Çan Kay-şi, halkın dileğine ve Çinin menfaatlerine uygun olarak, yurdu istilâya kalkan Japon emperyalistlerine karşı bir millî kurtuluş savaşına girişti. Wan, ilk zamanlar buna taraftar gibi göründü. Sonraları, bu «emperyalizm düşmanı mücahid», yavaş yavaş maskesini atarak, Japonlarla anlaşma siyasetini terç etmeğe, Çan Kay-şi'ye de bu yola götürmeğe çalıştı. Olmayınca, tekrar Çan Kay-şi ile bozuştı.. ve açıklanacağı Japonlarla birleşti.

İşte şimdi Japonların Nankinde kur-

dukları «Çin hükümeti» nin başına getirilen, Amerika ve diğer devletler tarafından tanınmak istemeyen Wan Tsin - Wei, böyle bir zattır.

Hasan Âli Ediz

EDEBİYAT

Reşid Paşanın hatıraları

Yazan: Halid Fahri Ozansoy

Gerek edebiyat, gerek ilim ve tarih noktasından en kıymetli bir yazı nevi' hiç şüphesiz ki hatıratır. Vesikaları ortaya atarken ilme ve tarihe, fakat o vesikaları tahlil ederken (tahlilin üslûbuna göre) çok kere edebiyata nümüneler bırakır. Bu nümüneler canlıdır, çünkü o geçmiş hâdiseleri gözönüne getirirken tıpkı bir romancının tekniğini kullanabilir. Bu teknik içinde hâdiselerin kendileri kadar, o hâdiseleri yapan veya o hâdiselere şahid olanların da çehrelerini görürüz. Bu suretle en sade görünebilecek olan çocukluk hatıratından tutun da, derece derece gençlik, orta yaşlılık hatıraları insanın önce dimağında, sonra o dimağdan üzerine aksettigi kâğıda bir kıymet alır. Araya sıkışan mektublara ve diğer cinsten vesikalara gelince, bunlar, ya hatıratı yazanın siyaset, ilim veya san'at âlemindeki şahsi kudret ve iştiharı ile, yahud onun şahidi bulunduğu, yarılarında mühim bir kısım hâdiseleri takib edip not almağa imkân bulduğu büyük adamları mevzu olarak ele alması ile değerlerini fazlasıyla çoğaltır. İşte, Türk istiklâl ve inkılâbı savaşının başlangıçta bile en çetin mücadelelerle kendini belli eden tarihinden böyle mühim bir safhayı da, bu neviden bütün vesikalare, o zamanki Sivas valisi merhum Reşid Paşanın, bu defa, oğlu Cevdet Y. Yularkıran tarafından neşredilmiş olan hatıratında buluyoruz.

Reşid Paşanın bu hatıraları, merhumun, Sıvasta Harekâtı Milliye başlangıcından Sivas kongresi ve birinci Millet Meclisinin açılışına kadar not ettiği hâdiseleri bir yere toplamaktadır. Bir kısmı Atatürk'ün (Nutuk) unda da mevcut bulunan telgraflar, mektublar vesaire, eserinin vesika kısmını teşkil ediyor ve bu vesikalardan arasını Reşid Paşanın o zamanki Sivas, Sıvasta tohum halinde belirerek gittikçe şiddetlenen millî heyecanları safha safha açıyor. Bu hatıratın anlayozur ki, ilk zamanlarda, yani daha Sivas kongresinin aktinden evvel, vali, henüz tâbi bulunduğu İstanbul hükümetine bir türlü derdini anlatmamaktadır. Mustafa Kemalın Erzurumdan sonra Sıvasta da bir kongre aktirmek için teşebbüslere girişmiş olmasını Babıâli bir türlü hazmedemiyor. Valiye telgraf üstüne telgraf gelmektedir. Reşid Paşa, bir taraftan kaçamaklı cevaplarla İstanbul hükümetini avuturken, diğer taraftan Mustafa Kemalın telgraflarını sevinçle kabul etmekte ve Sıvasta yapılan hazırlıklara göz yummaktadır. Maamafih, o zaman Sivas içinde âciz ve münafık bir kaç Hüriyet ve İtiâf yârani yok değildir.

«Çin hükümeti» nin başına getirilen, Amerika ve diğer devletler tarafından tanınmak istemeyen Wan Tsin - Wei, böyle bir zattır.

Hasan Âli Ediz

dir. Bunlardan biri, Hüriyet ve İtilâf reisi olmakla ögünüyor ve cebinde taşıdığı bir tek mühürle kendisini Mührü Süleymana sahib sanıyor! Reşid paşa, bu tiple ve diğer bunun gibilerle mükemmel surette alay etmekte ve hatıratın bilhassa bu kısmında, cazib üslûblu hakiki bir hikâyeye olarak severek okunmaktadır. İşte birkaç satır:

«Halid Bey şöyle bir düşündü ve sonra karikatürize edilmiş bir On dördüncü Louis biçimine girdi ve gülünç bir çalım-la şu acayib sözleri söyledi:

«Hüriyet ve İtilâf farkası da, halk ta, Swasta şu gördüğünüz falcı insandan ibarettir. Ben düşünürüm, söylerim. Fırka mührümü, halk ta kalıbını basar!

Ve koymundan bir kesc, kesenin içinden at nalına yakın büyüklükte bir mühür çıkarıp bana gösterdi.

— Mühür, dedi, kimdeyse, Süleyman odur. İnşallah bu Süleyman sizden hoşnud olur, siz de Süleymandan memnun kalırsınız. Şimdilik Allaha ısmarladık!»

Bütün bir geri ve gülünç zihniyet bundan daha güzel nasıl alaya alınabilir?

Fakat bu hatıraların en çok alaka uyandıran ve oldukça kuvvetli bir tahkiye ile yazılan kısmı «Mustafa Kemal Paşa ile yüzyüze» sernameli ikinci uzun babıdır. Reşid Paşa, bu kısımda, Mustafa Kemalın ilk defa Sıvasta nasıldığını, Sıvasta pek yakın olan Nümune Çifliğinde nasıldığını bütün teferriatı ile anlatmaktadır. Sadece bu sayfalar bu esere, bugün kadar yarın da en güzel hatırat nümüneleri olmak hakkını fazlasıyla verebilir.

Nümune Çifliğinde Mustafa Kemal, validen evvel Tali Bey karşılaşmış ve bir müddet çiflikte dinlenmişlerdir. Nihayet vali, telgraf eline geç geldiğinden otomobili ile çifliğe yetiştiği zaman onları çıkmak üzere buluyor. Vali hürmetlerini arzettikten sonra, çiflikte biraz daha oturup bir kahve içmelerini rica ediyor.

Fakat Gazi:

— Hayır, hayır, diyor. Kahveye lüzum yok. Hemen hareket edeceğiz.

Bunun arkasından, İbrahim Tali Beyin yerini almak istememesine rağmen, Reşid Paşayı kendi otomobilinde yanına o-turtuyor.

Aşağıki satırları hatıratın alıyorum:

«Ömrümün en acı dakikalarından birini teşkil ettiği cihetle, bu vak'ayı kaydetmek isterim. Otomobil şehre doğru hareket edince - içimi kaplıyan neşenin zorile - bir şeyler söylemek ve Paşayı da söyletmek arzusuna kapıldım.

— İnşallah, dedim, yolculuğunuz iyi geçti!

O, ruhumu okumak ister gibi, derin derin yüzüme baktı, en inaâci dimağlara her sırrı itiraf ettirecek bir sesle şu cevabı verdi:

(Devamı 11 inci sayfada)

Herhangi bir meselede hiç şüphesiz kartdövizitini, hakkında ancak nefret duyabileceği bu iri yarı adamın suratına fırlatırdı. Fakat ortada Rozelin vardı. Niçin ona keder vermeli. Bilâkis, bu Petrof gibi acayib herifin karşısında, mümkün olabileceği kadar kızın hesabına hareket etmek ve yerinden kıpırdamak istemeyen kendi küçük saadetinin tekerleğini itmek daha hayırlı değil mi idi?

Tarizi pek neş'eli karşladı.

— Aziz baronum, meseleyi facialaştır-mıyalım. Ve, bilâkis, size bütün tebriklerimi arzutmeme müsaade buyurun. Siz, başınız şerefle haleli doğmuşsunuzdur ve her şey size gülümsemekte: servet, kudret, hattâ dilberlerin aşkı.. bu mevanda körpe kızların bile...

Baron bellibelsiz kaşlarını çattı, bir yaprak sigarası tutuşturdu ve, bir iş konuşulurken, korkusuzca «meseleyi münakaşa etmeğe» hazırlanan bir adam gibi, göğsünü biraz ileriye doğru kuvvetle dimdik uzatarak oturdu.

— Şunu biraz bana izah edin bakalım. Jak, kendisi oturdandan, barona kendî arzusu ile «izah etmeğe» başladı.

— Hakikaten bu, gayet basit. Eğer size Rozelin'le bir macera geçirmeği düşünmedim desem bana inanmazsınız. Sizinle yalnız onun yüzünden münasebet tesis ettim.

(Arkası var)

Nerede buluyorsun zevkini, ve ne imiş bakalım?

Rozelin, bir lâhza, önünde duran ve hani nasıl her şey gülüyorsa gene öyle gülmeğe hazır bir halde gördüğü kudretli adama parlak mavî nazarı ile bakarak sükkütu muhafaza etti.

Nihayet biraz hülyalca:

— Eğer size bunu söylemiş olsa idim, dedi, öyle sanırım ki benimle eğlenirdiniz. Bu ise benim zevkimi kaçıracağınızdan, bu sırrı yalnız kendime saklamağı daha iyi bulurum.

— Sen nasıl istersen, güzelim.

Fakat Rozelin gider gitmez, baron, Jak'a telefon ederek gelip kendisini görmesini diledi.

— Ey! genç arkadaşım, demek şimdi benim küçük muhıbbelerimi elimden alıyorsunuz ha! Doğrusu bu, kibarece bir hareket değil.

Jak ne bir korkak, ne bir hilekârdı.

Onu bana siz getirdiniz. Kendisine gidin diyemezdim.

Baron şenlik yapıyordu. Vay kâfir! kurnaz kız, nasıl da, pek tabii olarak «sizi yemin ederim» değil, «sizi temin ederim» demişti! Nasıl da hilekârlığına uygun bahaneyi ustalıkla kullanıyordu! Hakikaten bizzat patron tarafından takdir olunan bir mösyöyü nasıl reddetmedi! Bütün bunlardan yalan ve mizanzen sızıyordu. Baron şenlik yapıyordu!..

— Fakat, küçük çulluk, seni takdir etmiyorum. Hoşuna gidene yapmakta serbestsin. Eğer bu oğlan zevkine uyuyorsa, ona hoş görünmekten kendini mahrum etmene mana veremem. Canına yandığım, biz vahşi değiliz ya! İnsan hayatta zevki nerede bulursa istifade etmeli.. öyle değil mi?

— Ben de öyle yapıyorum, mösyö.

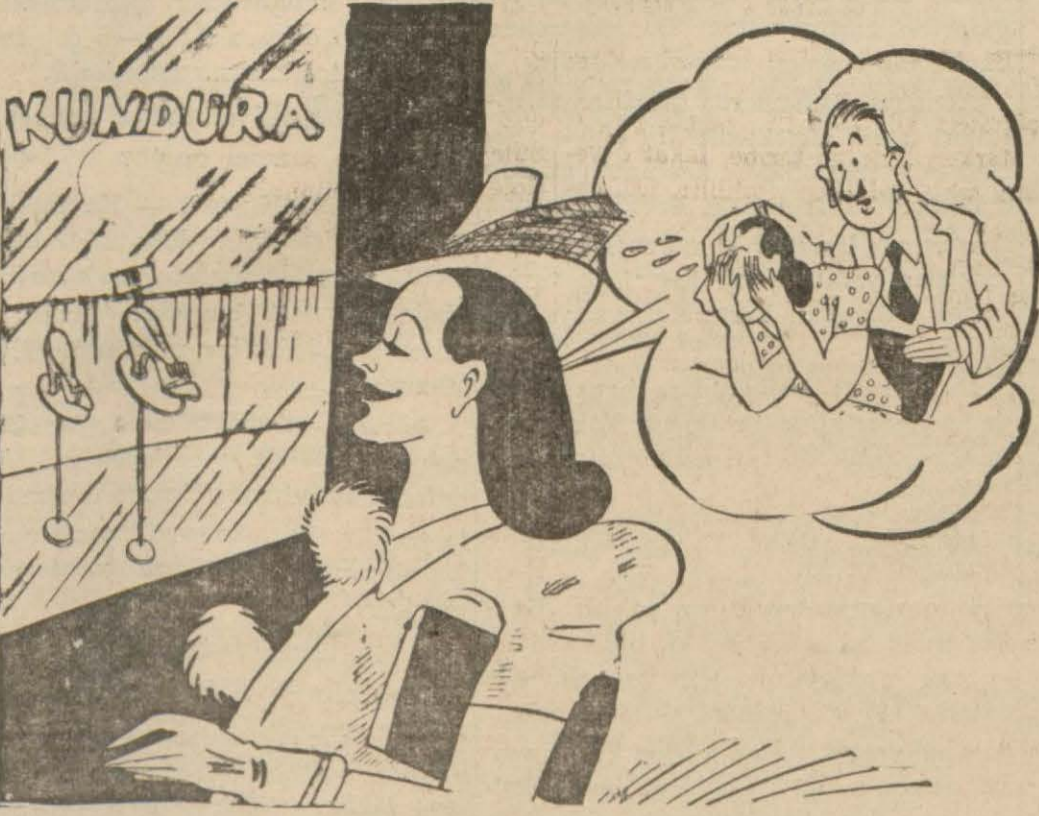
Şiddetle teecessüsü iğnelenen baron:

— Ya! sehi mi? dedi. Anlat şunu bana.

MİZAH

Vapurda bir mülakat

Yazan: İsmet Huiüsi

Kadıköy vapurunun salonunda, genç ve güzel bir kadını karşı karşıya oturmuştuk. O da yalnızdı, ben de yalnızdım, Kadıköye gidinceye kadar onunla dereden, tepeden konuşsaydık. Vakit ne güzel geçirdi. Yazık ki, ben onu tanıyıordum. Yazık ki o beni tanıyıyordu:

— Bayan gerçi tanışmıyoruz ama bundan ne çıkar, sizinle konuşsak?

— Deseydim. Belki kızardı. Harfendahlık ediyor diyerek beni potise teslim etmese bile, yerini değiştirmesi muhtemeldi. Fakat bende de konuşmak, ona sormak, ondan dinlemek arzusu pek fazla idi.

— Adam sen de, dedim, konuşmak için muhakkak ağzımı açıp söylemem, onun ağzını açıp cevap vermesi lâzım değil ya. Ben daha başka türlü de konuşmasını bilirim. Ayakkablarına, mantosuna, şapkasına daha ne bileyim, saçlarına, dudaklarına sorarım. Onların cevaplarını dinlerim.

Ayaklarında yüksek topuklu, podüşet iskarpinler vardı; baktım ve sordum:

— Kaça alındın?

Cevap verdi:

— Bir kavgayla bir ağlamaya.

İskarpinin dediklerinden mana çıkarıramadım.

— Anlıyamadım.

— Sahibim bayan beni bir camekânda görmüştü. Almak istiyordu. Parası yoktu. O günün akşamı kocası eve gelince beni almak istediğini söyledi. Kocası itiraz etti, sahibim bayan bağırdı, çağırdı. Kocası da bağırdı, çağırdı. Sahibim ağlamaya başladı. Kocası, sahibimi susturmak için beni almaktan başka çare olmadığını anladı.

Gözlerimi iskarpinlerden çoraplara kaldırdım. Bunlar bir çift ipek çoraptılar:

— Ne var ne yok, siz nasılsınız?

— İyiyiz bay.. daha doğrusu iyi gibiyiz.

— Neye iyi gibisiniz?

— Belli olmaz ki, herkesin birçok gizli derdleri vardır.

— Sizin, sizi rahatsız eden gizli bir derdiniz mi var.

— Var ya.. çok şükür ki sokakta iskarpin yardım ediyor da herkese rezil olmuyoruz.

— Tuhaf şey, bu nasıl bir derd?

— Her ikimizin de tabanlarımız yamalı.

Gözlerimi biraz daha kaldırdım. Siyah ipek etekliğin eteklerini gördüm.

— Ne kade sinirliyim bilerseniz

— Garib şey.. sizin de ne derdiniz var ki?

— Daima saklamak, gizlemek mecburiyetinde kalmak kadar, asab bozan ne olabilir.

— Ne saklıyorsun?

— İçimdeki kombinezonun eteklerini saklıyorum. Ne kadar gayret etsem arada sırada görünüyolar. O zaman sahibim bana kızıyor, çekistiyor, canımı yakıyor. Kombinezon kirli imiş. Kabahat benim mi. eli yok değil ya.. yikasıydı.

Gözlerimi biraz daha kaldırdım. Bayanın bluzunu gördüm. Beyazdı. Dikişi güzeldi. Göğsünde bir «H» markası vardı.

— Sıra bana mı geldi?

— Konuşuyoruz, vakit geçiyor.

— Orası öyle.. benim de esasen söylemek ihtiyacım o kadar fazla ki..

— Pek fazla ise dinliyemem.

— Yok kısa keserim. Bugün sabahleyin çok hırpalandım da..

— Çok mu hırpalandın?

— Evet, sokağa çıkarken. Az kalsın yanacaktım.

— Ya.. ocağa, sobaya filân mı düşünüyordun?

— Hayır, ütü altında fazla kaldım da.. bayanım kabahati.. fazla savruktur. Geçende beni çıkardığı zaman bir kanapenin üstüne koymuştum. Nasıl olmuştu bilmem, oradan kanapenin arkasına kayıvermişim. O zaman da ütüm bozulmuştu ama, benim orada olduğumun farkına varamamışlar, üzerine çöberileri atmışlardı. Tozlanmışım, buruşmuşum.

Bugün bayan beni aradı, orada buldu, hiddetlendi. Ceza olarak bir masaya yatırdı kızgın ütüyü kollarıma, göğsüme, yakama sürdü.

Bluzun markasına bakıyordum:

— Bayanın adı Hadiye mi, Hasene mi?

«H» markasının hayır, demek isteyen bir hali vardı:

— Bayanın kocası nasıl bir adamdır?

«H» markasının, hoyrat demek isteyen bir hali vardı.

— Yazık olmuş, uysal, iyi bir erkeğe düşseydi.

«H» markasının hayır etmezdi, demek isteyen bir hali vardı:

— Herhalde bu bayanı beğenenler çok olmuştur.

«H» markasının, hesabsız, demek isteyen bir hali vardı:

— Ben bile çok beğendim.

«H» markasının, haltettin, demek isteyen bir hali vardı.

Gözlerimi biraz daha kaldırdım.

— Settariluyubuz.

İnceli kalınlı sesler hep birden söylemişlerdi:

— Peki ama siz kimsiniz?

Teker teker söylediler:

— Krem.

— Pudra.

— Ruş.

— Kirpik boyası.

Settariluyubuz demişlerdi..

— Çok mu ayıp örtüyorsunuz?

Cevap vermediler, sualimi tekrarladım:

— Çok mu ayıp örtüyorsunuz?

Hep birden söylediler:

— Sırları ifşa etmek âdetimiz değildir.

Onlardan bir şey kapamıyacaktım.

Bayanın şapkasına baktım:

— Hiç bakma..

— Neye?

— Daha çok yeniyim amma modam geçiverdi. Biz çok talihsizizdir.

— Güzelsin, bir keleşe benziyorsun.

— Ömrümüz keleşelerin ömürlerinden de az ya..

— Şimdi ne olacak?

— Olacağı bu sabah bayan evden çıkarken öğrendim. Beni hizmetçisine verecek. Düşünün he.. bundan yirmi gün evvel beğenilerek alındım. Gardrobdan en iyi yer bana tahsis edildi. Sokakta bayanımın sarı ipek saçları üzerine kurulu geçirdim. Bayanın sarı ipek saçlarından, hizmetçinin pis kafasına düşmek. Gardrobun en iyi yerinden atılıp mutfak rafına konulmak, çok acı şey.

Bayan kürk mantosunun önünü kapıyordu.

— Benim maceram pek uzundur.

— Olabilir. Kıymetin de yüksek.

(Devamı 9 uncu sayfada)

TİYATRO

Mevsim sonu

[“Son Postanın,, tiyatro münakkidi yazıyor”]

Şehir tiyatrosu:

Teşrinievvelde başlayan Şehir tiyatrosu temsilleri Mart sonunda nihayete erdi. Şehir tiyatrosunun dram ve komedi kısımları aynı zamanda kapılarını kapadılar. Her iki trup bir Anadolu turnesine çıkıyorlar.

Geçen sene Şehir tiyatrosunun Şehir Meclisinde müzakere edilecek bütçesi elimine geçtiği zaman bir yazı yazmışım.

Esastan temas ettiğim noktaları şimdi pek iyi hatırlıyorum. Bütçede tiyatronun zararına bulduğum fasıl, sahne masraflarından yapılan tasarrufla. Ben o zaman sahne masraflarından tasarrufla tiyatroya karşı olan rağbeti azaltacağını iddia etmişim.

Bütçe esbabı mucibesinde, yeni tiyatro binası yapılacağı için halkın bu yeni tiyatroya fazla rağbet göstereceği, bu yüzden hasılatın artacağı da yazılıydı ki buna hiç ihtimal veremediğimi, tiyatro binasının yapılmasını gecikeceğini de ilâve etmişim. Hatta tiyatro binası kısa bir zamanda yapılmış olsa bile yeni bina görmek için tiyatroya rağbet gösterileceği hiç zannedilmezdi.

Tiyatro binası yapılmadığı gibi, henüz yerinin bile tayin edildiği şüpheli. Bunu bir yana bırakalım. Bu sene tiyatronun hislatı nedir onu da bilmiyorum. Fakat bize yeni ve iyi bir şey vermediği muhakkaktır.

Dram kısmında perde, Romeo-Jülyetle açıldı, bu, mevsim için bir vâdölabilirdi. Yalpaze temsil edildi. Azrail, Şeytan, daha sonra O kadın. İki ay O kadın'a hasredildi. Eser sahneye konulduğu zaman beğenilmeydi. Çünkü kendi janrında beğenilebilirdi. Fakat bir eserin iyi temsil edilmesi, o esere karşı biraz rağbet tek tiyatronun iki ayını işgal etmesi için kâfi olamazdı. Mademki tiyatro tektir. Mademki bu tek tiyatro, senelerdenberi, tiyatro sanatının her kolundan eserler vermek suretile çalışmaktadır. Bu sene de aynı şeyi yapmayı. Arzuyu umumî üzerine temsili uzatmak yoluna gitmemeliydi. Hasılat meselesi ise, o bizi alâkadar etmez. Tiyatroyu müstahsil değil, müstehlik olarak tanıyoruz.

Son mevsimi geçen tiyatro mevsimlerle mukayese edersek alacağımız netice muhakkak son mevsimin aleyhindedir.

★

Komedi kısmı:

Şehir tiyatrosu komedi kısmı, inhitat devrini yaşıyor. Hatta bu devri de geçir-miştir. Destekle ayakta durduruluyor. Bütün bir mevsim ne verdi? Sahneye konulan birkaç yeni eser muvaffak olmadı. Eski eserler tekrarlandı. Fakat bu eski eserlerde de artık yalnız bir mevzu kalmıştı. Artistler eserlere uymuyor, eserleri kendilerine uydurarak oynuyorlardı. Yegâne maksad güldürmekti. Her ne pahasına olursa olsun güldürmek. Şehir tiyatrosunun komedi kısmı bu yüzden bir tulûat tiyatrosundan farkedilmez oldu.

★

Komedi Fransez:

Şehir tiyatrosu temsillerini bitirirken, İstanbulda Komedi Franzezi seyrettik. Tepebaşında beş temsil verdiler. Tiyatro sevenlerden pek az kişi ancak gidebildi. Temsile ve artistlerin sanat kudretlerine dair bir şey söyleyecek değilim. Dünyanın en kuvvetli tiyatrosu, en kuvvetli artistleri bizim sahnemizde göründüler, oynadıkları eserler de dünya edebiyatında meşhurdur. Daha başka bir şey söylemek abes olur.

Burada temas edeceğim nokta Komedi Franzezin lisanı meselesidir. Bu artistler franzyca en güzel konuşanlardır.

Türk tiyatrosu mecmuasının, Komedi Franzeze tahsis edilen son nüshasında Jan Mavval'ın bir makalesi var. Makalenin sonunda muharrir:

«Lisanımızı korumak ve edebiyatımızın yükselemesini temin için, iki buçuk asırdanberi kendisini bu işe hasretmiş Komedi Franzez.»

Diyor. En başta lisan. Halbuki bizim tiyatrodan lisan en sonunda geliyor.

Seyrettiğim temsillerde güzel lisan zevkle dinliyordum. Bu lisan aktörün ağzında tam ahengini buluyor ve insan gayri ihtiyar başka bir şeyle alâkadar

MESELELER

Sinemalarda yer gösteren bir genç kızın ifşaatı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

send müşterilere yer beğendirmek için dil ve ter döktüklerinden ötürü değil.. neden olduğunu kendi ağızlarından dinleteceğim.

Karşıma getirdiğim bu ateşböcekle rinden birini konuşturmadan evvel, size tarif etmeliyim:

Saçlarına Allahın koyduğu rengi, kulun boyasıyla değiştirmiş; zayıf, nahif bir kızcağız. İnce dudaklarının, tabii enini ruşla bir misli taşımış. Üzerinde siyah bir göğüsük, yakasında beyaz kolalı bir yaka var. Belini ihtirash bir kol kadar sıkılmış yeşil kemerinin daha koyusu bir kordelâ beyaz yakadan sarkıyor; ellerinin manikürlü ve ojeli olduğunu elbette söylemeğe lüzum yok. Yaşı, her halde çok küçük. Dışarıda bir lise talebesi sanılabilir. Sinemanın ölü günlerinden biri.. tek tük gelen müşterilerin arasındaki vakti konuşmağa veriyor. Patronuna görünmeğe çalışarak birkaç cümlelik, sayfalık değil, birkaç cildlik mana yüklü iki üç kelime fısıldıyor. Kendisini konuşmağa ikna, tahmin edeceğimiz veçhile bir hayli müşkül oldu. Aklına koyduğum şeyi yapmalım. Sinemaların esrarını ve yer gösterme vazifesinin hususiyetlerini bir röportaja maledeceğim. Nihayet:

— Müslümanşınız Allahın üzerine, dinle alâkanız yoksa en mukaddes bildiğiniz bir şey üzerine bana yemin ediniz, çalıştığım yeri, ismimi yazmayacağımıza? dedi.

Söz verdim. Bana ne sinemanın ismi, ne kendi ismi lâzım! Çünkü, her sinema bu sinema, her ateşböceği, bu genç kız. İstediginiz yerde, istediğiniz kıza tatbik edebilirsiniz.

İlk sualim şu:

— Gündüzün 11 inden gece yarısına kadar çalışıyorsunuz, ne ücret alıyorsunuz?

Gülümsemi. Bu gülümsememin, ağlama kadar acı olduğu muhakkak, her halde biraz da istihza serpilli..

— Ücret aldığımız yok!

— Ya!..

Elindeki kırmızı renkli, zevksiz baskılı ikiyeş yapraklı ilânları gösterdi:

— Bunlardan kaç tane satarsak..

Mesele orada değil.. Ben kendi hesabıma bu ilânların bana temin ettikleri kazancın yarısına razıyım. Tek bu kâğıd parçalarını uzatıp, terslenmek vaziyetlerine maruz kalmıyayım. Birçok müstehlik de bu ilânları fena arzularına alet olarak kullanıyorlar maalesef..

— Mese!âl..

— Meselâ.. filmi başlamış, bir erkek müşteri geliyor. Koltukların ilerisinde boş yer vardır, herkesin önünden geçirip oraya götürüyorsunuz. Zaten kanapelelerin araları dardır. Sıkışık bir vaziyet hâsıl oluyor. Müstehlik kâğıdı alıyor, dakikalarca para arıyormuş gibi, dizlerini dizlerle kanape arasında sıkıştırıyor. Parayı verirken elinizi sıkanlar da pek çok. Ve daha neler.. Lâf etmek bahanesile, mecmuanın 5 kuruşu verip verilemeyeceğini soranlara da rastlıyoruz. Hergün yüzlerce tip insanla karşı karşıya geliyoruz. İçlerinde öyle gerib olanları var ki.. meselâ sizi ilk defa görmüştür. Hemen adres vermeğe, randevu istemeğe kalkanlar, «gece oyundan sonra kapıda bekliyeyim mi?» diye soranlar, «yanımda oturun, filmi beraber seyredelim» diyenler.. ne bileyim aklına gelmiyor, daha birçok inanılmıyacak şeyler.. Nedense bir kızın ciddiyetle bu işte çalışabileceğini, ekmek parası kazanacağını düşünmüyorlar. İçin olamıyor.

Bir de şunu düşünün, fena yazılmış, fena tercüme edilmiş eseri, türkçeyi çok fena konuşan aktörden dinlemek.

Matine poetikte bulundum:

Aktörlerin hepsi şiirler okudular. Yonnel şiirler başlamadan Pariste her on beş günde bir şiir matinesi tertib edildiğini söylemişti. Ne yalan söyleyeyim kıskandım. türkçe şiir dinlemek isteyip te dinliyeniyenler hesabına üzüntü duydum. Şiir okumak bir bestekârın eserini çalmak ve söylemek kabilinden bir şey oluyor. Fakat bizde aktör şiir okumaz ki.. neden okumaz? Bunu anlatmak uzun sürer. Amma okuması elzem.

T. İ.

mizde musevi, Ermeni, Rum kızları var ki. zavallılar sırf drahmao biriktirmek için buranın kahrını çekiyorlar. Çok cür'etkâr insanlara tesadüf ediliyor. Yalnız cür'etkâr mı? Binlerce insan geliyor sinemaya.. içlerinde her çeşidine rastlanıyor. Boş yer aramak için lâmbayı yakarsınız, asabiler vardır, bağırılar, «lâmbayı gözümün içine ne sıkıyorsunuz!» diye.. korku ile müşteriyi yeri aydınlatarak götürürsünüz. Bu defa da müşteri kızdır, söylenir. «Biraz dikkat etsene, acelen ne, önmü görmüyorsun!»

Başka bir suale geçmeli..

— Sinemaya en çok kim'ler gelir?

— Kadınlar ve mektebli kızlar.. mektebli çocuklar da az sayılmaz. Benim en çok şaşıtığım taraf, hep ders saatlerine rastlıyan matinelere gelmeleridir. Elle rinde çantaları olduğu halde gelir'ler. Az daha unutuyordum; müşterilerin ekseriyetini de âşıklar teşkil eder. Sinemadan daha rahat ve daha emin hiç bir yerde başbaşa kalamazlar. Bunun için, biz artık işin ustası olduğumuzdan, onlara en kuytu köşeleri gösteririz. Bu bir mecburiyettir de zaten.. öyle manzaralara tesadüf ederiz ki, bu meselede en güç iş localara bakmaktır. Çünkü..

— Çünkü..

— Bunu söyleyemem!

— Meslek sırrı mı?..

— Hayır! Tahmin edebilirsiniz..

— Zabıtai ahlâkiye memurları kontrol etmezler mi?..

— Ederler, fakat her gün bekleyecek değiller ya!.. Sonra her locaya girenden şüphe edilemez tabii..

— Daha başka garib ne gibi vaziyetlerle karşılaşsınız?..

— Daha başka, daha başka.. ha.. bir de bazı filmlerin öpüşme sahne'leri güzel olanlar vardır. Birkaç matine kalarak hattâ birkaç defa gelerek, bu sahneyi taklid eden âşıklara sık sık rastlıyoruz.

— Velhasıl güç iş değil mi?

Başımı salladım:

— Hem ne güç.. aydınlıktan karanlığa, karanlıktan aydınlığa gire çıka gözleri mimiz bozuluyor. Başka bir iş bulsam, acaba bir gün kalır mıyım? Bazı genç kızlar bana, söyledikleri filmleri ve artistleri doya doya gördüğüm için benim vazifeme gıpta ettiklerini, benim yerimde olmak istediklerini söylüyorlar. Halbuki bir cefasını bil'seler..

— Demek sevdiği artisti doya doya görmek için işinize göz dikenler de var?

— Evet.. bilhassa bazı kızlar sinemadan çıktıktan sonra da camekânlardaki fotoların karşısında saatlerce kahrılar. İçlerinde artistlere âşık olanlar pek fazladır.

Matine bitiyordu. Kırmızı kaplı ilânlarını, elektrik fenerini kapı kapı perdelerini açmağa koştum.

Hakikaten işi gücü: Telâkkisi ne olursa olsun daima perdeleri kopyacak, perdeleri açacaktır.

Nusret Safa Coşkun

Eir kadına otomobil çarptı

Lâlelide saka İbrahim'in evinde misafir olarak bulunmakta olan Bursalı Esma adında bir kadın. dün kucağında iki yaşındaki çocuğu olduğu halde köprüden geçerken sofor Rahmin'in idaresindeki 3051 sayılı otomobilin çarpmasıle vücudünün muhtelif yerlerinden yaralanmıştır.

Yaralı kadın Haseki hastanesine kaldırılmış. sofor vakalanmıştır.

Son Postanın zabita romanı, 3

3 KELİMENİN ESERİ

Yazan: İhsan Arif

Ölünün son sözleri

— Hayır, tamamen böyle olmaması lâzım.

— Fakat, sözlerinizden ben böyle anladım.

— Ben size hizmetçinin, bu zavallıyı ölü olarak bulduğunu söylemiştim.

— Ne demek istiyorsunuz?

— Eleni, onu gördüğü zaman, o henüz yaşıyordu.

— Bana işi daha etrafı anlatınız.

— Ben henüz odama çekilmiştim.

— Bu kadar geç mi yatarsınız?

— Hayır; fakat bu gece otelimizde bir suare vardı.

— Devam ediniz.

— Odanın kapısını kapyıcağım sırada bir çığlık işittim. Koşarak buraya geldim. Eleni bu odayı göstererek düğün bayıldı. Ben içeri girdim. Kadın daha ölmemişti. Bu divanın üzerinde çarpınıyordu.

— Sonra? Devam ediniz ne oldu?

— O kadar şaşırıp kaldım ki, o kadar mütehevvicim ki hafızamı bir türlü toplayamıyordum. Böyle güzel, böyle dilber bir kadını hangi el öldürebilir? Sonra otelimizde böyle bir faciyanın cereyan etmesi ne büyük bir skandal... Seniha gibi büyük bir şahsiyet...

— Kendisini iyi tanır mısınız?

— Hayır!

— Fakat isimle bahsediyorsunuz.

— Senihayı herkes tanır... O yalnız memleketimizde değil dünyaca da meşhur bir şahsiyettir...

— Bu kadın su günlerdenberi bahsedilen meşhur dansöz müdür?

— Evet!

— Haşmet kaşlarını çatı, bir müddet düşündü:

— Kendisinden bahsedildiğini işittirdim.

— Polis şefi, otel müdürüne döndü:

— Demek odasına girdiğiniz zaman henüz yaşıyordu.

— Müsaade ederseniz vakayı iyice hatırlamaya çalışayım. Dedim ya, heyecanlı hafızamı kaybetmiş gibiyim. Evet, ne diyordum. Kapıdan içeri girdiğim zaman gözlerime inanmadım. Şurada divanın üstünde kıvranıyordu. Şu bıcağın tam kabının üstünde saplanmış duruyordu. Kostüm; evvelâ bıcağı çektim, çıkardım. Ve önüne diz çöke rek ellerini yakaladım ve bağırdım:

— Sizi kim vurdu?

— Gözlerini yavaşça araladı. Sesimi duymuştu. Dudakları oynadı. Benimle konuşmak istediğini anlıyordum.

— Haşmet:

— Bir dakika müsaade ediniz.

— Diyerek otel müdürünün sözünü kesti ve doktora sordu:

— Bu vaziyette bir yaralı kendine hâkim olabilir mi?

— Olabilir.

— Otel müdürü de tasdik etti:

— Kendisine tamamen hâkimdi. Yüzünün hareketlerinden, bakışlarından beni tanıdığı anlaşılıyordu. Eğer biraz daha evvel yetişmiş olsaydım, bana cinayetin bütün tafsilâtını verebilirdi zannederim.

— Size hiç bir şey söylemedi mi?

— Söyledi. Fakat pek az...

— Ne dedi?

— Kendisine daha fazla yaklaşarak bağırdım:

— Bana ne olduğunu söyleyiniz!

— Gözlerini kapadı. Dudakları tekrar oynadı. Birkaç kelime mırıldandığını duydum.

— Duyduğunuz kelimeler?

— Bana bir şey ifade etmedi. Evvelâ (Cadde) dedi. Biraz durdu. sonra şu kelimeyi mırıldandı (Doğan). Bu iki kelimedenden hiç bir mana çıkarmıyordum. Çok müteessir ve mütehayyirdim. O önmünde ölüyordu. Güzel yüzünde hayatın söndüğünü görüyordum. Orada daha fazla kalmak istemedim. İmdad çağırarak isticak gösterdim. Yalnız yanından ayrılmadan sordum:

— Doğan seni vuran mı?

— Yanakları kırıştı; zavallı kadın ölü-

ken gülümsüyordu. Bu hatinden katilin ismini öğrendiğime memnun kaldığı manasını çıkardım.

— Başka hiç bir şey söylemedi mi?

— Doğan kelimesinden sonra tekrar (Cadde) diye mırıldandı. Başı yastıkta dönerken elini mecasiz bir halde kaldırdı; bir kubbeyi işaret eder gibi yaptı ve hafifçe (Bostan) dedi. Son (Postan) kelimesini çok iyi işittim.

— Tuha! sey! Demek bütün söylediği bu kadar?!

— Hayır; can verirken de tekrar (Cadde, Doğan, Bostan) kelimelerini tekrarladı. Ondan sonra o güzel dudakları bir daha açılmamak üzere kapandı.

— Haşmet kendi kendine söylendi:

— Buna da eyvallah... İyi ki bu Cadde - Doğan kelimelerini duyabildiniz. Bu kelimeler bir ipucu olabilir...

— Sonra otel müdürüne dönerek sordu:

— Peki, kadının dairesi etrafında kimseyi görmediniz mi?

— Hizmetçilerden başka kimseyi görmedim.

— Merdivenlerde, koridorlarda yabancı kimseve tesadüf etmediniz mi?

— Etmедim.

— Polis müfettişi bir müddet düşündü. Sonra, birden hatırlanmış gibi sordu:

— Facia cereyan etmeden evvel artiste misafir gelmiş miydi?

— Evet! Hem de çok. Takriben on iki kişi kadar.

— Demek bu kadar fazla misafirlere vardı.

— Evet, bayan Seniha dün bir ziyafet vermişti.

— Nerede?

— Yandaki odada!

— Saat kaçta?

— Saat yirmide. Evet, bunu çok iyi hatırlıyorum. Hatta davetlilerden bir kısmı gec kaldığı için hayli isticak gösterdik. Çünkü, artist bu ziyafete ehemmiyet veriyordu. Biz de geç kalanlar vizülden yemeklerin soğuyup nefasetlerini kavbetmelerinden endişe ediyorduk. Malûm ya...

— Haşmet, otel müdürünün sözünü kesti:

— Yemeği, ziyafeti bırak şimdi... Bana artiste misafir gelenlerin isimlerini verebilir misiniz?

— Otel müdürü şaşladı. Çünkü Senihanın davetlileri memleketin en tanınmış kişileri idi. Böyle bir cinayet vesilesiyle onların isimlerini polise vermekte tereddüd ediyordu. Binaenaleyh polis müfettişine:

— Havır, maalesef bu arzunuzu yapamayacağım; dedi.

— Niçin? Gelenleri gördünüz. Tabii kendilerini tanıyor, isimlerini de biliyoruz değil mi?

— Otel müdürü garib bir tarzda omuzlarını kaldırdı.

(Arkası var)

23 Nisan - Çocuk Bayramı

Bu mes'ud tarihin yurdta hazırlanmış olduğu her türlü terakki ve inkişaf imkânlarından en çok istifade edecek çocuklarımızdır. Bu büyük gün en mâna ve sevinçli bayramlarıdır, bütün mevcudiyetlerle kutlasınlar.

Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi

Mahkemeler: Bono sahtekârlarından 7 kişi tevkif edildi

(Baştarafı 4 üncü sayfada)

Suçluların bu sorgu ve ifadeleri 4 saat sürmüştü, neticede hâkim Münif, 11 suçludan Hüsnü, Arşak, Yervant, Estelyo, Mustafa, Havva ve Rukiyenin tevkiflerine, diğerlerinin de serbest olarak muhakemelerinin devamına karar vermişti.

Sepet içinde bulunan çocuk cesedi

Dün, Galatada Kuledibinden geçenler bir sepet içerisinde bir çocuk cesedi görülmüştür. Hâdis, derhal zabıtaya bildirilmiş ve cesedin henüz yeni doğmuş bir erkek çocuğuna aid olduğu anlaşılmıştır. Dün cesedi muayene eden tabibi adli Morga nakline lüzum görmüştür. Çocuğun kimin tarafından bırakıldığı tahlik edilmektedir.

Bir armatör Müdde'umumilğe verildi

Millî korunma kanununun verdiği sâlahiyete istinaden hazırlanan Türk kara suları arasında kömür nakliyatına aid vapur ücret tarifesine aykırı harekette bulunan ve millî bir bankadan tarifiede tayin edilen miktardan fazla ücret istediği tesbit olunan armatör Sadıkkade Nazım hakkında kanunî takibata girişilmesi kararlaştırılmıştır.

Armatör Mustafa Liman Reisliği tarafından Müdde'umumilğe verilmiştir.

Ormanda cesedi bulunan genç

Müdde'umumilğe şüpheli bir ölüm hâdisesi etrafında tahkikata başlanmıştır. Çatalcaya bağlı Arnavudköyünde oturan 20 yaşlarında Naim isiminde bir genç, birkaç gün evvel babası Hodbi ile birlikte dağda odun kesmeğe gitmiştir. Bir müddet dağda çalıştıktan sonra, basabandan evvel eve dönmek üzere yola çıkan Naim, ortadan kaybolmuş ve ne o gece, ne de müteakib geceler eve dönmemiştir.

Nihayet vakadan 3 gün sonra Bakırköy civarındaki yollardan birinde cesedi bulunmuştur. Hâdisenin tahkikatına el koyan Bakırköy jandarma kumandanı'nın keyfi yetten adliye'ye de haberdar etmiştir. Cesed adliye tabibi Salih Hâşim tarafından muayene edilmiş ve ölüm şüpheli görüldüğünden doktorun kararile Morga nakledilmiştir. Müdde'umumilğe, hâdis etrafında tahkikata genişletilmektedir.

Yeni neşriyat

Afrodit — Son aylar zarfında Türk adliyesinde büyük bir hâdis doğurmuş Piyer Lülz «Afrodit» isimli bu eseri Avni İhsan tarafından dilimize çevrilmiş, Hilmi Kitabevi tarafından da kitab halinde çıkarılmıştır. Esere 86 ya yakın resim ve tablo ilâve edilmiştir.

İdeal bir koca — Meşhur İngiliz edibi Oscar Wilde'in bu isimdeki piyesi İrfan Konur tarafından türkçeye tercüme edilmiş, Hilmi Kitabevi tarafından basılmıştır. Fiyatı 40 kuruştur.

Gönül-Aşk-Kadın — Meşhur İtalyan edibi Boccaccio'nun güzel ve edebî hikâyesini, kadın ve aşka dair muhtelif edib ve hakimin sözlerini ihtiva eden bu eser Nazım İhsan tarafından hazırlanmış ve Hilmi Kitabevi tarafından satışa çıkarılmıştır. Fiyatı 60 kuruştur.

Deniz — Bu aylık meslek mecmuasının Nisan sayısı dolgun münderecat ve bir çok resimlerle intişar etmiştir.

Bir doktorun günlük notlarından

Sarılık..

Herhangi sebep tahta tesirinde olursa otop mutlak safranın daralıp tıkanmasından ve safranın kana karışmasından ileri gelen bir hastalıktır. En bilinen sebep karaciğerden ince barsağa kadar uzanan safra kanallarının ilühabı neticede yolun tıkanmasıdır. Mide bozuklukları barsak hastalıkları müteakib sarılık sık görülür. Sebep barsaklarda ıcrayı faaliyet eden kelli basli denilen mikropların safraya yollarına kadar intişarı ve oralarını da hastalatmasıdır. Sarılık evvelâ iştihazsızlık, kesiklik, sıkıntı, inkıbaz ile başlar bazan ateş de yapar. İdrarın rengi koyu mavî gibi çıkar. Def'î tabii çok açık renktedir. Adeta beyaz gibidir. Köpek tersine benzer. Böylece tecessüs eden sarılık bütün cildi boyar, gözün beyaz kısımları daha bariz bir vasif arzeder. Bazan o kadar derinin rengi sararır ki meşhur tabiriyle Adeta bütün vücude tentürdiyod sürülmüş gibi görürüz. Hastada bütün bu izlenimlerine ilâveten bir de kaşıntı zahir olur. Kaşıntının mevcudiyeti safranın kanda tıkanması ve tezayüdünden ileri gelir.

(Devam edecektir)

Cevab istiyen okuyucularımızın posta pulu yollamalarını rica ederim. Aksi takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

İktisadî harb!

(Baştarafı 1 inci sayfada)

daha birkaç gün geçecektir.

Filhakika İngilterenin Balkanlardaki elçilerinin hafta sonunda Londraya gelmeleri bekleniliyor. Bunlarla istişareler Pazartesi başlayacaktır. Bu istişarelere büyük bir ehemmiyet verilmektedir.

Almanya Balkanlarda ticarî tazyik unsulleri tatbik etmektedir. Hiç şüphe yok, Balkanlar müttefiklere karşı sempati duy maktadır. Fakat mesele, Balkanları günâikna etmek lâzımdır ki, müttefikler, Almanların yaratacakları her türlü vaziyetten Balkanları kurtaracak vaziyette dirlir.

Bu hususta Balkanlılara hatırlatmak da icab eder ki, müttefiklerin Yakınşarkta ordularının kuvveti mütemadiyen artmaktadır.

Londra 4 (A.A.) — Manchester Guardian diyor ki:

Bitarafılarla kaşgamız yoktur. Fakat onlar bilmelidirler ki, biz hayatımız ve hürriyetimiz için ve dolayısıyla onların hayatı ve hürriyeti için mücadele ediyoruz. Bilmelidirler ki, Almanya, lobutunu iki kolle tutup havaya kaldırırken, biz, bir kolumuz arkamıza bağli olduğu halde tek kolla çarpışamayız.

Almanyanın mukabil tedbirleri

Stokholm 4 (A.A.) — Dagens Nyheter gazetesinin Berlin muhabirinin yazdığına göre, Almanya, Çemberlayn'ın Avam Kamarasında bildirdiği tedbirlere karşı mukabil tedbirler hazırlamaktadır.

Diğer taraftan bu aynı gazete, başmakalesinde Çemberlayn'e hak veriyor ve diyor ki:

İngiliz sefiri Londraya hareket etti

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Montgomery Knatchbull Hugessen, dün sabah Ankaradan şehrimize gelmiş ve akşam refikası ile birlikte Semplon ekspresile Londraya hareket etmiştir.

Sirkeci istasyonunda sefaret erkânı, dostları ve matbuat mümessilleri tarafından uğurlanan Sir Hugessen, bir muharirimize Suriyede kısa bir istirahat devresi geçirdiğini ve bu seyahatinin 15-20 gün kadar süreceğini tahmin ettiğini söylemiştir.

Büyük elçi, İngilterenin Balkanlardaki sulhün muhafazasına hararetle taraftar olduğunu ve bu arzusunun başvekil Çemberlaynın son nutkunda sarahaten ifade edildiğini anlatmıştır.

Sir Hugessen, pek nazik ve samimi bir eda ile şimdilik sövliyeceği başka bir şey olmadığını ve Londradan iyi haberlerle dönmek ümidinde bulunduğunu ayrıca ilâve eylemiştir.

Aynı maksadla hükümeti tarafından Parise davet edilmiş olan Fransız büyük elçisi Rene Massiglinin de, birkaç güne kadar hareket edeceği anlaşılmaktadır.

Budapeşte elçisi de hareket etti

Budapeşte 4 (A.A.) — İngilterenin Budapeşte elçisi Omallye dün Londraya hareket etmiştir. Cenubu şarki Avrupa'daki İngiliz elçilerinin yapacağı toplantıya iştirak edecektir.

Biga belediyesi eski binaları yıktırıyor

Biga (Husufi) — Bugünlerde belediye tarafından bazı tehlikeli binalar, sahiplerinin itirazlarına bakılmıyarak yıktırılmakta ve melhuz olan kazaların önü alınmaktadır. Bu meyanda, kökleri çürümüş, kendi kendine yıkılması mümkün olan çarşı boylarındaki yıllanmış bazı kavak ağaçları dahi köklerinden kesilmiştir.

Biga Kızılay Kurumunun toplantısı

Biga (Husufi) — Şehrimiz Kızılay Kurumu, geçen hafta yıllık kongresini yaptı. Eski idare heyetinin raporu okunup tasdik edildi ve yeni idare heyeti seçimine girişildi. Neticede: Başkanlığa öğretmen Çetinok, kâtibliğe öğretmen Alaettin Selçuk, üyeliklere de hükümet doktoru Muammer, öğretmen Kevser Çizer ve Mümin, keresteci Ahmed Saka, Mehmed Tabak ve manifaturacı Halil Serez intihab olundu.

Hitler, Büyük Britanya İmparatorluğu imha etmekle tehdid ederken, İngiltere, İsveç ve Norveçle Almanya'ya demir madeni vermelerine müsaade eden muahedeler imzalamaktadır. Bu maden olmasa Almanya çabucak lâhlarını teslim mecbur kalır.

Çörçil millî müdafaa konseyi reisi oluyor

Londra 4 (Husufi) — Kabinede yapılan değişiklikler dolayısıyla, bahriye nazırı Çörçil'in, harbin sevk ve idaresinde daha faal bir vazife alması, İngilterede büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır.

Ayrıca bildirildiğine göre Çörçil pek yakında ihdas edilecek millî müdafaa konseyi reisliğini de deruhde eyleyecektir. Bu konsey, aşağı yukarı, koordinasyon nazırınının vazifesini görecektir.

İsveçte telâkkiler

Stokholm 4 (A.A.) — Stokholm Tidningen gazetesi İngiliz kabinesindeki değişiklik hakkında neşrettiği makaleye «Çörçil zafer nazırı olmak niyetindedir» başlığını vermiştir.

Bütün İsveç gazeteleri bu değişikliği harbin daha şiddetli bir tarzda idaresi hakkındaki umumî talebe atfetmekte müttefiklerdir.

Amerikada

Newyork 4 (A.A.) — İngiliz kabinesinde vukubulan değişiklik hakkında tefsiratı bulunan Newyork Times gazetesi diyor ki:

Bu hâdiseler İngilterenin icraatı geçmek niyetini göstermektedir.

Belgrad sokaklarını sular istilâ etti

Belgrad 4 (A.A.) — Sava ve Tuna nehirleri sularının yükselmesi, şimdiki kadar görülmemiş bir nisbet dairesinde artmıştır. Belgradın varoşlarından olan Zemounda Tuna nehri, normal seviyesinin 725 santimetre fevkine çıkmıştır. Nehir suları, rıhtımları istilâ etmiş ve sokakları istilâ etmeğe başlamıştır. Nefsi Belgradta birçok mahalleler, su altında kalmıştır.

Binlerce hektar arazi su basmıştır. Hasarat çok mühimdir.

İki İtalyan Taggarest çarpıştı

Roma 4 (A.A.) — İki avcı tayyaresi, Tiryste civarında çarpışmışlardır. İki pilot, telef olmuştur.

Biga Belediye Reisliği

Biga (Husufi) — Münhal olan şehrimiz belediye reisliğine evvelce deriyasette bulunmuş olan belediye encümeni azasından manifaturacı Halil seçilmiş ve işe başlamıştır.

Son Posta

Yevmi, Siyasî, Havadis ve Halk gazetesi

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25

İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FİYATLARI

	1	6	3	1
Sene Kr.	Ay Kr.	Ay Kr.	Ay Kr.	Ay Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mes'uliyet alınmaz. Cevab için mektuplara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Teigraf: Son Posta
Telefon : 20203

«Son Posta» nın tarihi tefrikanı: 17

BAYBARS

Yazan: Hasan Adnan Giz

Gece yarısından sonra

Gene gözlerinden iri yaş taneleri yarılanmaya başlamıştı.

Zübeyde derdli kızı göğsüne bastır-
mış, parmaklarını ipek saçlarının arasın-
da gezdiriyordu:

— Benim melek kızım! Sen insanla-
rın değil, meleklerin bile melikesi olu-
sun. Güzel gözlerini niçin yoruyorsun?
Bu kadar kendini harap etme, her derdin
bir çaresi bulunur.

— Onu çıldırması seviyorum Zübey-
de! Fakat kaçmayı hiçbir zaman aklıma
getirmemişim. Ben saraydan bile nadi-
ren çıkan bir kızım. Düşün babamı bira-
kıp nasıl kaçayım?

— Hakkın var canım.

— Fakat onun da hakkı var. Seneler
geçiyor. Bu şekilde devam edersek sonu-
muz ne olacak? Sonra kat'i kararına
rağmen babamın beni Necmettine ver-
mek fikrinden asla geçmiyeceğine emi-
nim. Aramız açılacak, büsbütün harap
olacak, belki de öleceğim.

— İkiniz de haklısınız kızım. Bana ka-
lırsa Nayman'ın fikri üzerinde düşünmek
lâzım geliyor. Bir daha ne zaman gele-
cek?

— Yarın gece yatsıdan sonra.

— Pek te üstüste oluyor. Bari bu ak-
şamki kadar uzun konuşmayın. Hem sa-
kın odanın ışıklarını yakma! Allahın
kimse bu gizli yolu hatırlamıyor, bir se-
zelerle mahvoluruz.

— Zaman, zaman canımdan beziyorum
Zübeyde.

— Bir karar verdin mi bari, yarın ak-
şam ne diyeceksin?

— Daha hiçbir kararım yok. Düşüne-
miyorum, başım çatlıyor, biraz deliye-
ceğim, sen otur.

Dışarı çıkarak loş ve karanlık dehliz-
lere saptı. Köşe başlarında nöbet bekli-
yen - ve renkleri karanlıkla imtiyaz etti-
ği için yanı başlarına varılmıya kadar
farkolunmayan - zenci kölelerden başka
hemen bütün saray uyuydu.

O gayri ihtiyarı gene kule dibindeki
daireye doğru sürüklendi.

Gecenin bu saatinde Baybarsın zavalı
karısı o koca dairede yapayalnız ne ya-
pıyordu acaba?.. Bedbaht kadın kendi a-
yağı ile adeta bir zindana düşmüştü.
Yoksa babası, onu düşmanlarına teslim
mi etmek istiyordu? İçinde gene, onun-
la derleşmek, onu teselli etmek arzusu
uyandı.

Bu düşünce'lere dalmış o tarafa doğru
yürürken, birden titriyerek durdu. O
daireye geçen kapıdan siyah bir gölge
çıkıyordu. Tekin olmadığı iddia edilen
kule altına aid bir takım eski hurafeler
aklına geldi. Kalbi korku içinde çarpını-

yordu amma gene büyük bir tecessüsünün
sevki ile bir köşeye çekilerek başını
uzattı. Ansızın bileğini bir el kavradı:

— Zeyneb!..

— O siz misiniz?

— Evet benim. Gece yarısı buralarda
ne arıyorsun?

— Hiç baba.. biraz hava almaya çı-
kmışım.

— Bugünlerde çok tuhaf tabiatler e-
dindin. Seni o tarafa geçmekten ve o ka-
dın'a görüşmekten menediyorum.

— Ben menolunan şeyleri hiçbir za-
man yapmadım baba!..

— Nasıl.. inkâr mı ediyorsun? Benim
emrimle seni o tarafa geçmekten mene-
den Necmettine söylemediğin lâf kalmamış.
Doğru yapıyorsun kızım.

— O Necmettinin sözlerine inanmayın
baba, adeta beni gözünüzdün düşürmek
istiyor, rica ederim ona bu kadar itimad
göstermevin!..

— Yok kızım sen de ona çok hakaret
vaporuyorsun.. ben bir baba ve bir hüküm-
dar olmak sıfatıyla iktidarı iyi geçimemi-
zi istiyor ve istikbal için ümidler besli-
yordum.

— Beni affedin, hiçbir zaman onunla
ivi geçimemiyeceğim.

— Böyle söyleme Zeyneb. İvi bir kız
değilsen babasının sözünü dinler. Havdi
odana dön ve bir daha buralarda delaş-
ma!

Baybarsın karısı Fatma kendine avrı-
lan daireye çekildiği zaman o kadar yor-
sun ve nes'esizdi ki, bir köşeye büzü-
lüp saatlerce sessiz ve hareketsiz düşündü.

Kocası yeni bir maceraya atılmıştı.
Böyle sebirden sehire kasmakla akıbet-
leri ne olacaktı? Etraflarında binlerce
düşmanları vardı. İçinde bir vasıyabile-
cekleri muhit deraldıkça daralıyor, ha-
vatlarını tehdit eden tehlikelerin sayısı
hergün biraz daha artıyordu.

Kabına sığamayan ve çok büyük ihti-
sas'ar kovalıyan Baybars hiçbir tehlike-
den yılmıyor, onu da ardısıra ölümlere
doğru sürüklüyor. Tekrar bu kaleye
gelmek daha bir müddet evvel kendile-
rine yapmadıkları istiskal kalmıyan bu
garib insanların yanına sığınmak herhal-
de acı bir şeydi. O gerçi üç günde seni
aldırım demisti ama bakalım bu ka-
dar kısa bir zamanda işlerini bitirebi-
lecek miydi? Bu düşüncelere o kadar dal-
mıştı ki getirdikleri yemeği bile içi al-
madı.

Etrafa akşam garibliği çökünce kalbi
büsbütün sıkışarak kalkmak, biraz do-
laşmak, yeni dairesini görmek istedi.
(Arkası var)

Mizah: vapurda bir mülakat

(Başaralı 7 nci sayfada)

— Üç yüz lira amma, nelere sebep ol-
dum bir bilsen.

— Nelere sebep oldun ki?

— Bayan, kışın başında beni almaya
niyet etmişti. Kocasına söyledi. Tabii o
aldırmadı. Bayan hiddetlendi. Bağır-
dı, kocası bağır-
dı, bayan ağladı. Kocası yu-
muşamadı. Bayan evden kaçtı, annesinin
evine gitti. İki gün ayrı yaşadılar. Bayan
avrılmak için bir avukata baş vurdu.
Fazla uzatmayalım. Benim almam şart-
ları aralarımı buldular.

— Olmuş bitmiş iste.

— Bu kadarla bitse iyi.. bayanın ko-
cası bay, üç yüz lirayı birden veremi-
yordu. Taksitle a'dı. Fakat o zaman fiat-
m üç yüzden üç yüz elhiye çıktı. Ayda
otuz beş lira verilecekti. Bay bir ay bu
parayı verdi. İkinci ay veremedi. Evde
kavga gürültü oldu. Bay tahsildar gele-
cek korkusuyla birkaç gün işine gidemedi.
Fakat tahsildar bu, yakasını bırakır mı,
bayı herkesin içinde rezil etti. Bayı ic-
raya verdiler. İcraya gitti. Masasına haciz
konuldu. Ben bayanın sırtında bir süsüm
amma, takritlerim de bayın mahcuz ma-
sasında büyük bir yük.

Vapur Kadıköye yanaşıyordu. Bayan
avağa kalktı. Portbağajdaki şemsiyesini
a'dı, eşmisenin sapı bana bakıyordu:

— Gider ayak ben de söyleyeyim. Çok
dikkatli bakma, başına inerim. Fsaen
işim budur. Her zaman bayanın kocası-
nın basına inecek değilim ya.

Korktum ve başımı pencereden tarafa
çevirdim. İsmet Hulûsi

Tcptan meyva ve sebze fiyatları

4/4/940 Perşembe günü İstanbul Beled.
yıcı merkez halinde toptan satılan meyve ve sebze fiyatları:

Cinsi	Emsal	en azı fiyat	en çok fiyat
Domates	Kilo	70	80
Bakla	"	10	22
Araka	"	20	35
Bezelye	"	35	40
Patates	"	6	10
Soğan	"	5.50	7
İspanak	"	6	12
Pırasa	"	5	6
Lâhana	"	10	12
Havuç	"	6	8
Yaze yaprak	"	30	40
Kereviz kök	"	10	14
Kereviz yaprak	Demet	6	8
Karnabahar	Aded	4	25
Enginar	"	12	15
Elma Amasya	Kilo	20	40
Elma Ferik	"	7.50	20
Elma Lâz	"	7	12
Elma Kavak	"	8	15
Armud Ankara	"	20	30
Armud İnebolu	"	7	8
Kestane	"	6	7
Limon yerli	100 Aded	150	250

— Komşuluk!

— Evet ne zannettin komşuluk ya.
Vâkıâ sen büyük mekteplerde okudun..
tahsilin, bilgün var. amma bizim de bi-
zim hayatta terüblerimiz var. Hangi
asırda olursa bir kız bir bekâr gencin
evinde yaraşmaz, benim sana yerden
çöpe kadar itimadım var. Amma gelge-
lelim bunu âleme anlatamazsın; dedi-
kodu şimdiden ayuka çıktı. Gazeteler
çayır çayır yazıyorlar.. bu ne felâket
varabbi! Bu ne felâket! Şimdi ona na-
sıl hesap vereceğiz?

Hieran nefret ve acı dolu bir sesle:
— Kimseye hesap vermiye mecbur
değilim! -dedi-

Münire hanım sinirli bir hareket
yaptı:

— Hesap vermiye mecbur değil mi-
sin? Bunca senelerden sonra mı? Hem
ben sana demiyor muydum o seni se-
ver diye.

Münire hanım çantasını açarak bir
zarf çıkardı ve Hierana uzatarak:

— Al kızım emanetini.. nişanlı sana
elli lira göndermiş.. mektub da nere-
deyse gelir. Para benim namıma oldu-
ğu için şimdi postadan alıp getirdim.

Hieran vakur bir nefretle:

— Zarfı çantanıza sokunuz! -dedi -
Ben kimsenin parasına muhtac de-
ğilim.

— Ah o kimse değil ki senin nişanlım

"Son Posta," nın Hikâyesi Yağmur altında

Yazan: Muazzez Tahsin Berkand

Nigâr nişanlanmıştı. Bunu haber al-
dikları zaman bütün arkadaşları hayretle
yüz yüze bakiştiler ve onu ilk gördük-
leri zaman, etrafını alarak telâşla soru-
dular:

— Ne zaman? Kiminle? Nasıl ve ne-
rede nişanlandı Nigâr?

O, kızıl dudaklarını daha çok kızıl-
latan bir tebessümle açarak, saadetten
titriyen sesle cevap verdi:

— Dün yüzükleri taktık. Onunla yağ-
murlu bir günde tanışmıştık, gene yağ-
mur altında nişanlandık.

Bu kısa cümleler, onun başından bir
vak'a geçmiş olduğunu göstermekte ol-
duğundan arkadaşlarının merakı büsbü-
tün arttı. Nigâr gibi, güzelden ziyade çir-
kine yakın bir kızın hepsinden evvel ken-
disine bir koca bulması cidden hayrete
değer bir hâdiseye idi.

Arkadaşları Nigârın çirkin olduğunu
söylüyorlar, fakat onun, bir erkek gözile
bakılınca çok cazib ve cana yakın bir kız
olduğunu nazarı dikkate almıyorlardı.
Nigâr bunu bildiği halde onlarla iyi ge-
çinmek yolunu takib etmiş ve seneler-
denberi çalışmakta olduğu dairede her-
kese kendisini sevdirmeye muvaffak ol-
muştu.

— Çok merak ediyorduz Nigâr, bu na-
sıl oldu? Kuzum bize anlatıver.

Genç kız yazı makinesini bir kenara
çekip çevik bir hareketle masanın üzeri-
ne sıradı ve muallâkta kalan ayakları-
nı çapkin çapkin sallıyarak anlatmağa
başladı. Dört arkadaşın onun etrafını al-
mışlar, nefes bile almaktan korkuyorlar-
mış gibi gözlerini açarak bütün dikkat-
leriyle dinlemeğe koyulmuşlardı.

— Vak'a çok sade ve basit bir şekilde
başladı çocuklar... Siz benim şemsiye
taşımamak itiyadında olduğumu, daha
doğru şemsiye taşımamanın sinirime do-
kundüğünü bilirsiniz. Kış başında, gene
bermutad yağmurluğumu arkama, fotr
şapkamı başıma geçirip her sabah evden
çıkıyor, tramvaya binerek yahnaneye
geliyordum. Bir gün Fatih'ten kalkan
tramvay Divanyoluna geldiği zaman bir-
denbire durdu. İleride bir kaza olmuş,
arabalar arka arkaya dizilmişler, bir sa-
atten evvel yolun açılmasına imkân yok-
muş.

Biletçinin verdiği bu haber yolcuların
fena halde canlarını sıkıyordu. Tam iş sa-
atinde ve baroktan boğancasına yağın
bir yağmur altında yürümek pek eğlen-
celi bir şey değildi.

Bu gibi zamanlarda, sıkışık bir tram-
vay arabası içinde kalan insanlar arasın-
da gayri ihtiyarı bir teklifsizlik ve lâü-
balilik baş gösterdiğini hepimiz bilirsi-
niz... Bizim tramvay yolcuları da birbi-
rinin yüzüne bakıyorlar, derleşiyorlar,
şikâyet ediyorlardı. Benim yanımda genç
bir bey oturuyordu. Onunla hemen her
sabah aynı saatte tramvayda buluştu-
ğumuz için aramızda bir göz aşinalığı var-
dı. Hatîâ, belki de siz inanmayacaksınız

amma, onun yüzü oldukça hoşuma gitti-
ği halde, benim şemsiyeye olan düşman-
lığımıza mukabil, onun, az bulutlu bir ha-
vada bile, bir İngiliz gibi, şemsiye taşı-
ması sinirime dokunurdu.

Daireye geç kalacağımdan dolayı huy-
suzlampa bir düziye saatime baktığımı
görünce bu genç:

— Galiba yürümekten başka çare yok!
dedi. Ben de bilâhtiyar:

— Evet! cevabım verdim amma gid-
detli yağmura rağmen yürümekte biraz
tereddüdi ediyordum.

Nihayet, son bir defa saatime bakınca
yerimden fırladım, yağmurluğumun ya-
kasını kapamağa çalışarak yürümeye
başladım. Bir de bakım ki yanımda o
genç.

— Siz yağmura karşı muhafaza et-
mekliğime müsaade eder misiniz efen-
dim?

Kış ortasında, şakır şakır yağın soğuk
bir yağmur yüzümü, boynumu ıslatırken
birdenbire başımın üzerine geniş bir
şemsiye açılması o kadar dinlendirici ve
sükûnet verici bir şeydi ki, çok terbiyeli
bir tavırla sorulan bu suale red cevabı
veremedim.

— Teşekkür ederim efendim, dedim.

Onunla Babâliden aşağıya doğru yü-
rümeye başladık. Tramvaylar Sirkeçiden
ileride bile arka arkaya dizilmişlerdi. Bir
tarafından da soğuk yağmur kuvvetle ya-
ğmıyordu. Onunla adeta birbirimize soku-
larak yokuşları indik, köprüyü geçtik ve
beni tâ buraya kadar getirdi. Yolca bit-
tabî konuştu. Resmî bir şekilde, birbi-
rimize işlerimizden bahsettik, tramvay-
ların intizamsızlığından şikâyet ettik,
yollardaki çamurlar, otomobillerin sı-
ratındaki sular hakkında birbirimizde derd
yandık.

Ertesi gün onu gene tramvayda gör-
düm ve bu defa, bir gün evvelki macer-
amızı hatırlıyarak iki eski dost gibi ko-
nuştuk ve ondan sonra da hergün; aynı
arabaya bindik. Yavaş yavaş aramızda
sevimli bir arkadaşlık peyda olmuştu.
Bir akşam daireden çıkış onu tesadüfen
karşımda buldum. Meğer, sonradan öğ-
rendiğime göre, bu bir tesadüf değilmiş.
Bana köprüyü yürüyerek geçmemizi tek-
lif etti. Kabul ettim. Birkaç gün sonra
gene birbirimize rasladık ve tâ Beyazıda
kadar yürüdük.

Nihayet, geçen sabah, bardaktan bo-
şanmışca yağmur yağdığı halde, Di-
vanyolu istasyonuna geldiğimiz zaman
bana orada tramvaydan inip Galataya
kadar yürüyerek gitmemizi teklif etti.
Hayret ettim, bunu şükâf değilmiş.
Bana köprüyü yürüyerek geçmemizi tek-
lif etti. Kabul ettim. Birkaç gün sonra
gene birbirimize rasladık ve tâ Beyazıda
kadar yürüdük.

— Size söyleyeceklerim var, inelim
Nigâr!..

Dedi. İlk defa olarak bana yalnız is-
mimle hitab ediyordu. Bilâhtiyar titri-
yerek tramvaydan indim, onun şemsiye-
(Devam 11 inci sayfada)

Son Postanın tefrikanı: 26

Hicran

YAZAN: NEZİHE MUHİTTİN

— İyi güzel amma; ilk önce beye ha-
ber vereyim de sonra içeri buyurunuz.

— Bu da tuhaf! Göz göre göre koca
insanı saklayacak değilsiniz ya?.. Ben
kızın teyzesi yerindeyim... Kendisine
söyliyecek şeylerim var.

Bu esnada doktorun yanına gelmiş
olan Siret boğuk bir sesle Mustafaya
seslendi:

— Birak Mustafa.. yukarıya buyur-
sunlar..

Biraz sonra zayıf yüzünün buruşuk-
derisi hiddet ve heyecanla kızarmış
yaşlı bir kadın hızlı adımlarla merdi-
venlerde göründü. Sofada kendisine
bakan iki genç adama nereye gideceği-
ni danışmadan yürüdü. Siret kadının
önüne geçerek Hieranın bulunduğu o-
danın kapısını açtı. Genç kız büsbütün
solmuştu. Odaya giren kadın boğulur
gibi tikana tikana:

— Aferin sana Hieran! -diye ağlamaya
başladı- Başma neler açtın? Yarabbi!
Senin gibi namuslu, akıllı bir kız bunu

yaparsa hoppaları, şmarıkları neler
yapmaz?!.

Hieran gittikçe solan bir yüzle:

— Rica ederim Münire hanım! -diye
inledi. Biraz sükûnet bulunuz, oturu-
nuz şuraya.

Kadın kendini bir koltuğa attı:

— Nasıl sükûnet bulabilirim?.. Şu
iki, üç gün içinde olanları bir düşünse-
ne kızım.. Bana emanet edilmiş bir
genç kızsın.

Hieran soğuk bir gülüşle:

— Gene rica ediyorum size Münire
hanım! Ben bebek değilim!

— Tabii bebek değilsin amma bir-
denbire ortadan kaybolunca insan ne
hale gelir düşün bir kere...

— Çok telâş ettiniz.

— Ederim elbet.. sen şimdiye kadar
evinden bir adım atmış bir kız mısın?
Allahın bekârlarının evinde işin ne?

— Orası benim bileceğim bir iş...

— Hayır! Hayır! yanlıyorsun kızım..
ben merhum anneciğinin can ciğer bir
komşusuydum...

yavrum!.. Server senin tam beş senelik
nişanlım.

— Ben Server isminde bir nişanlı
tanımıyorum!

Hieran birden yerinden fırlıyarak
kapıya doğru seslendi:

— Siret bey! Lütfen gelir misiniz?

Siret ağır bir tavırla içeri girdi. Hic-
ran genç adama doğru yürüyüp kolun-
dan tutarak Münire hanıma doğru gö-
türdü:

— İşte! -dedi- Benim nişanlım!

Siretin yüzü bir alevle sarılmıştı.
Bu esnada içeri giren doktor neşeli
bir gülüşle Hieranın sözlerini tamamladı:

— Bir iki gün sonra nişan merasimi-
ni yapacağız. Sizi de davet ediyoruz.

Münire hanım şaşkın ve bitkin yer-
rinden kalktı. Adım atmak isterken
sendeledi ve yanyana duran Hieranla
Sirete bakarak:

— Bu şakaya inanmıyorum! -diye
kekeledi. İnanamıyorum buna! Ola-
maz bu iş!..

Doktor cevap verdi:

— Hiç de şaka değil.. inanınız. Bir
iki gün sonra bunu bütün gazetelerde
göreceksiniz zaten...

Kadın dudaklarını sırdı:

— Öyle olsun.. ne yapalım! -diye
boynunu bükerek kapıya doğru ilerle-

di... Kapının önünde bir saniye du-
runuyarak:

— Fena vaziyette kaldım ben -dedi-
çok fena!.. Şimdi ben ona ne diyece-
dim?

Hiç bir cevap almayınca yavaşça ka-
pıdan süzülerek çıktı gitti. Münire ha-
nım çıkınca doktor sen yüzle hâlâ yan-
vana duran iki genç doğru bir adım
attı. Fakat izah edilmez hislerin içi-
nde bucalıyan bu iki genç yüze bakınca
söyliyeceği neşeli ve mes'ud sözleri
birbirine karıştırmaya başladı.

— Sizi tebrik ederim! Bu hâdis-
zaten mukadderdi.. Uzatmakta hiç bir
sebebi yoktu değil mi? Ben çok.. çok
mes'udum.. Artık sizi yalnız bırakabi-
lim.. İşlerime dönüyorum.. Allaha is-
marladık.. Ne zaman lâzım olursam
bana bir telefon kâfi...

Siret dönmüş kalmış vücudüne hâlâ
bir hareket veremiyor ve yüzünde hâlâ
o alev dalgası yanıyor. Sesi tâ de-
rinlerden gelerek doktora cevap verdi:

— Durunuz azizim. Sizden ricaları-
mız olacak...

Doktor tebessümle durdu. Siret Hic-
ranın yüzüne bakarak devam etti:

— Hemen bizi bırakmayınız!.. Öyle
değil mi?

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Mardinin beş kazasında şehircilik hareketleri

İdilde imar görünüyor - Midyat canlı faaliyetler gösteriyor - Nusaybinde de uzun yıllardanberi bir tek eser yapılmadı

Midyattan bir görünüş

Mardin (Hususi) — Mardin vilâyet-i kazalarında şehircilik hareketleri hızla devam etmektedir. Bu yazımızda İdil, Midyat, Gerçüş, Kızıltepe. Nusaybindeki hareketleri okuyacağız:

İdil:

Henüz geçen yıl kaza merkezi haline ifrağ edildiği cihetle şehircilik bakımından hemen hiç bir hareket göze çarpmamaktadır. Belediye teşkilâtı altı ay evvel tamamlanmış ve bittabi pek fakir bir bütçeye sahip bulunmuştur. Hükümet dairelerinden bir kısmının içerisinde çalıştığı bina ile aynı şekilde bir jandarma dairesi ve bunun dışında bir park görülmektedir.

Midyat:

1070 rakımında bir dağın maillerinde İsa doğumundan binlerce yıl önce Komuk Türkleri tarafından Matiyana adıyla kurulmuş olan Midyat Mardinin imar noktasından en çok alâka ve himmet görmüş bir kasabasıdır. Irak ve Suriye yollarının geçtiği yol üzerinde bulunan kasaba 11 bin nüfusa sahiptir. Bu mevki Midyatın iktisaden inkişafında büyük rol oynamış ve Midyat cenebu şarkı Anadolunun en işlek bir ticaret merkezi haline gelmiştir.

Yapıcılık san'atının yüksekliği dolayısıyla kasabayı teşkil eden binaların mimari tarzları muvaffak ve heyeti umumiyesi itibarile güzel ve sevimli bir manzaraya sahiptir. Fakat modern zihniyetle hareket edilmediği cihetle umumî ihtiyaçlar gözönünde tutulmamış ve Midyat, taştan mamul bir ev yığını manzarası taşımakta devam edip gitmiştir.

Midyatta şehircilik hareketlerinin tarihini 937 olarak kabul edebiliriz. Çünkü, bundan evvel imar namına vücud bulmuş belli başlı bir esere rastlanmaz. 937 sonlarında kaymakamlık ve belediye reisliği mevkilerini işgal eden değerli ve mümtaz dahiliyecî bay Akif Rahmî Kocamanoğlu, Midyatı lâayık olduğu medeniyet seviyesine ulaştırma için mümkün olan her çareye başvurmuş, geceli gündüzlü çalışmış ve bu çalışmalar güzel neticelerini vermekte gecikmemiştir.

Güzide idarecimiz Kocamanoğlu, caddeleri açarak intizamı sokmuş, enkazı kaldırtmış, kasabanın her tarafına yayılan mezarlık, ağıl ve ahırları yasak ederek iki kilometre mesafede yeni mezarlık tesis ve gene aynı mesafede ağıl ve ahırlar tesisini temin etmiş, muhteşem bir belediye sarayı kur-

muş, bu binaya lâayık olduğu şekilde tefriş etmiş, önünde bir park vücutte getirmiş, açtığı Cumhuriyet meydanına Ebedî Şefin büstlerini dikmiş, bir cami inşa etmiş, İdmanyurdu binası ve Cumhuriyet meydanının planını yapmıştır. Bu plânın tatbikine hemen geçilecek ve hattâ bu maksadla belediye bütçesinde on iki bin lira bir tasarruf da temin edilmişken kaza merkezinin Midyattan Estel köyüne nakli kaatari faaliyet imkânını akim bırakmıştır. Hâlen umran faaliyetleri Estelle inhisar etmiş bulunuyor.

Kırk odalı hükümet konağının inşası bitmek üzeredir. Buna iki nüvâzi caddenin açılması, belediye dairesi, belediye reisi evi, vesair resmî ebniyenin inşası takip edecektir.

Gerçüş:

Gerçüş de sonradan teşekkül etmiş bir kazadır. En ziyade tanzifat ve tenvirata ehemmiyet verilmektedir. Ana caddenin genişletilmesi ve temizliği temin edilmiş, güzel bir park tesis edilmiştir. Hükümet konağı ve ilk okul binası kasabayı süslemektedir.

Kızıltepe:

Milâttan çok evvel bir milyon nüfusa malik muazzam bir şehir olduğu, havzasındaki topraklar altından bugün de çıkmakta devam eden enkazla sâbit olan Kızıltepe o tarihte Koçhisar adını taşımakta idi. Artıkoğulları zamanında büyük bir alâkaya mazhar olup bir çok kıymetli eserlerle bezenen Kızıltepe, sonraları ehemmiyetten düşmüş ve bize köy teşkilâtı ile intikal etmiştir.

931 de kaza haline getirilmesini müteakib imar bakımından da alâka görmeğe başlamış ve bu sayede geniş bir ana cadde açılmış, yeni dükkânlar kurulmuş, hükümet konağı, jandarma dairesi, bunun önünde bir park ve modern bir ilk okul binası yapılmıştır.

Nusayb'n:

Çok eski bir kaza merkezi olmasına rağmen şehircilik bakımından hemen hiç bir esere sahip değildir. Bir zamanlar dillerde destan olan tam teşkilât ve kadrolu üniversitesi ile dünyanın en mühim bir ilim ve irfan merkezi olan Nusaybin, ne yazık ki, bugün de harabî içerisinde yüzmektedir.

Hemen karşısında ve 15 sene evvel tesisine başlanan Suriyeye aid Kamışlı, bugün 27 bin nüfuslu, her türlü ihtiyaçları giderilmiş, modern bir şe-

Karamanda İnönü zaferi yıldönümü

Karaman, (Hususi) — İkinci İnönü zaferinin yıldönümü şehrimizde coşkun tezahüratla kutlanmıştır. Saat 16 da Halkevi salonuna bu mutlu günü tes'îd etmek için yüzlerce halk toplanmıştır. Merasime bütün halkın iştirakile söylenen İstiklâl marşıyla başlanmış ve bunu müteakib Millî Şefin beyaz tüller ve kâniadlarla süslenen kız yavrularının canlı tabolusundaki fotoğrafına çelenk konulmuştur. Orta okul öğretmenlerinden M. Ali Gençoğlunun söyleyişi söylev ve ilk kıldan da bir talebin okuduğu güzel bir şiir hararetle alkışlanmıştır.

Ankara Vali muavini Kızılcahamamda

Kızılcahamam, (Hususi) — Ankara Vali muavini Dilâver Ergun refakatinde vilâyet belediyesi reis muavini Tahsin, jandarma alayı kumandanı Fettah, marif müdürü Rahmî, nafia müdürü Aziz, hususî muhasebe müdürü Abdülhalim Demirtaş ile belediye sular müdürü ve Çankaya kaymakamından mürekkep bir heyet olduğu halde kazamıza gelmiş, lüzumlu ve biran evvel yapılması lâzım gelen işler ve ihtiyaçlar hakkında tetkiklerde bulunmuşlardır. Bu meyanda bu sene kışın fazlalığından dolayı dağlardan inen sellerin kısım kısım tahrib ettiği Soğuksu mesirelerine muntahi şoseyi gözden geçirmiş, bunun yaz mevsiminden evvel ikmalile otomobil ve otobüs seferlerinin arızasız bir surette hareketlerinin temini, Ankara - Kızılcahamam arasında geçen sene ikmal edilmiş olan şose üzerinde sellerin husule getirdiği bozuk yerlerin tamiri, halk bahçelerinin daha güzel ve göze çarpan bir şekil ve intizam sokulması her türlü yenilikler vücutte getirilmesi hakkında direktifler vermiştir.

Edirne'de benzine vücutünden vatan Ziraat Bankası müdürünün eşi vefat etti

Edirne (Hususi) — İpekli elbiselelerini benzine yıkadıktan sonra sâbada kurutmakta iken ateş alıp vücudünün muhtelif yerlerinden yaralandığı teessürle bildirdiği Ziraat Bankası müdürü Kemal Sayanın refikaları Hâle Saya Memleket hastanesinde tedavi edilmekte idi.

Yapılan bunca ihtimam ve gayretlere rağmen Bayan Hâle dün hayata gözlerini yummuş bulunuyor. Bu acıklı hâdiseden Edirne muhitinin duyduğu elem ve ızdırab pek fazladır. Cenaze bugün İstanbula gönderilmiştir.

Vekâletler Jeoloğları Tokatta

Tokad (Hususi) — İktisad, Ziraat, Nafia, Maarif ve Sıhhat Vekâletlerinden seçilmiş birer mütehassistan mürekkep jeoloğlar heyeti şehrimize gelmiştir. Yakında zelzele mıntakalarının da tetkiklerine başlayacaklardır.

Binalar suya kavuştu

Biga (Hususi) — Su yollarının bozuk olmasından dolayı aylardanberi akımayan çeşmelere bu hafta içinde su gelmiş ve halk su sıkıntısından kurtulmuştur.

hirdir. Nusaybinin el'an basit bir köy halinde kalmasının sebeplerini bir türlü kestiremiyorum.

Muhakkak olan bir şey varsa o da Nusaybinin nasibine kavuşturulması zamanının geldiği değil, çoktan geçtiğidir.

S P O R

Galatasaray, Fener, Vefa takımları dün Ankara ve İzmirde hareket ettiler

Millî küme maçlarının ilk deplasmanını yapan takımlarımızdan Vefa, dün akşamki trenle Ankara'ya hareket etmiştir. Vefa takımı Ankara'da yapacağı maçlar için arzu ettiği şekilde kuvvetli bir kadro ile seyahate çıkmak imkânını bulamamıştır.

Takımın en sağlam oyuncularından kaleci Rıza, muhacim Muhteşem, Hüseyin ve Mehmed bu seyahate iştirak edememekte dir.

Saim Turgudun idaresindeki Takım şu oyuncularından müteşekkildir:

Azat - Namık, Süleyman, Vahid, Şükrü, Garo, Hakkı, Sulhi, Necib; Abduş, Gazal, Adnan, Lütfi, Sefer.

İzmirde gidecek takımlardan Galatasarayla Fenerbahçe de bu sabah Bandırma yolile hareket etmişlerdir.

Galatasaray takımı: Osman, Faruk, Adnan, Celâl, Enver, Salim, Salâhattin, Esfak, Cemil, Gündüz; Buduri; Bülend, Süleyman, dan müteşekkildir.

Fenerbahçe ise Cihad, Orhan, Ali Rıza, Reşad, Esad, Ömer, K. Fikret, Nacl, Melih, Basri, Fikret şeklindeki kadro ile yola çıkmıştır. Bu hafta İzmirde yapılacak oyunlara büyük bir ehemmiyet verilmektedir.

Macar Kışpeşt takımı geliyor

İstanbul mıntakası tarafından davet edilen Macarların meşhur Kışpeşt takımı üç maç yapacak üzere gelecek hafta İstanbula gelecektir.

İstanbul Futbol Ajanı Macarlara karşı ayrı ayrı üç muhtelit takım çıkaracaktır.

Mektöbler arası futbol maçları

İstanbul Mektöbleri Futbol Lâg Heyetinden: 6/IV/1940 Cumartesi günü yapılacak futbol maçları:

Taksim stadi: Işık L. - Kabataş L. saat 14. Boğaziçi L. - Vefa L. saat 15.10 Galatasaray - Darüşşafaka saat 16.20. Şeref stadi: Taksim L. - Yüce Ülkü L. saat 14.

Şişli Terakki - Ticaret L. saat 15.10. Hayriye L. - Erkek Muallim M. saat 16.20

Galatasaray - Darüşşafaka mekteb maçı

Mekteb maçlarının en mühim karşılaşması Cumartesi günü Taksim stadiında Galatasarayla, Darüşşafaka arasında yapılacaktır.

Bu maçı kazanan takım, kümesinin birinci olacaktır.

İkinci küme maçları

İstanbul Futbol Ajanlığından: 7/4/1940 tarihinde yapılacak maçlar: Şeref stadi: Davudpaşa - Galatasaray saat 14 hakem Tarık Özerengin. Galatagençler - A.Hisar saat 16 hakem Samih Duransoy.

Taksim stadi: Karagömrük - Beyoğluspor saat 11.30 hakem Nuri Bosut.

Beşiktaş Halkevinin sokak koşusu

Beşiktaş Halkevi Spor Komitesinden:

1 - Evimizin ikinci sokak koşusu 7 Nisan 1940 tarihine müsabaka Pazar günü saat (10.30) da Beşiktaş Halkevi önünde başlayacaktır. Müsabakaya iştirak edecek atletlerin yevmi mezkûrda isbatı vücut ederek vaktile numaralarını almaları rica olunur.

2 - Sıklet atacak atletlerin de keza aynı günde saat (10) da hazır bulunmaları.

Mevsimin ilk bayrak yarışı

Pazar günü hususî bir karşılaşma ile Beyoğluspor ve Şişli kübleri atletleri arasında üç bayrak koşusu yapılacaktır.

Birinci müsabaka 4X100, ikinci müsabaka 4X400, üçüncü müsabaka da 100X200X400X300 metreler üzerinde Balkan bayrak koşusu olacaktır. Yarışlar üç futbol maçının devreleri arasında sıkıştırılmıştır.

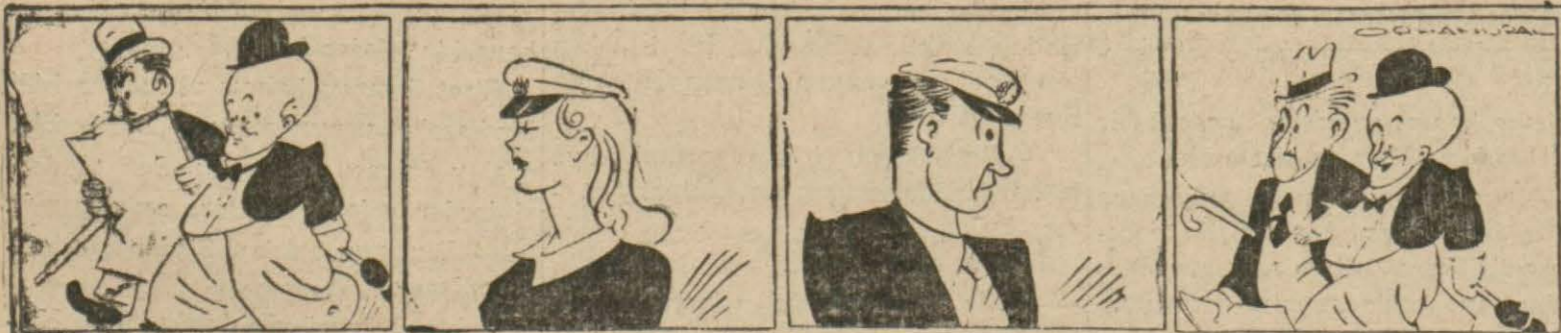
Kadıköy Halkevi siklet atma müsabakası

Kadıköy Halkeviden: Evimiz spor programı muvabince 7 Nisan Pazar günü mükâfatlı bir (siklet atma - 680 gram) müsabakası yapılacaktır. Müsabakaya iştirak etmek isteyenlerin Pazar sabahı saat 9.30 da Fenerbahçe stadında hazır bulunmaları.

Bozkurd klübünün kongresi

Bozkurd spor klübü başkanlığından: 31 Mart 1940 tarihinde Beyoğlu Halk Partisi binasında yapılan kongrede ekseriyet mevcud olmadıktan, bu kere 7 Nisan 1940 tarihinde saat 11 de gene Beyoğlu Nuruziya sokak 25 numarada Halk Partisi binasında yapılacağından, azaların gelmeleri tekrar rica olunur.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey, güzel bir karar verilmiş...

... Mektöbli kızlarımız saçlarını permanent yaptıracağız...

... Delikanlılarımız da Tarzanın saçları şekline sokacağız...

Hasan Bey — Berberler kazançlarının yüzde doksanını kaybedecekler desene...

Bir Komprime Hayat Karşılığıdır

En sıkışık zamanda size en büyük yardımcıdır. Kalori, gıda, lezzet ve nefaset bakımından tatmin edici mahiyet ve yüksek evsafı hatırdır. Mercimek, bezelye, buğday vesair çorbalık komprimelerimiz her yerde bulabilirsiniz.

ÇAPAMARKA MÜSTAHZARATI

M. NURİ ÇAPA

Kuruluş tarihi: 1915

Edebiyat: Raşid Paşanın hatıraları

(Baştarafı 6 ncı sayfada)

— Sen, onu bırak ta, Sivasta yapılan hazırlıkları anlat: Beni tevkiif etmek için kaç kişi bulabildin ve bunları nerede pusuya yatırdın?

— Aman Paşam, bu nasıl söz? demekten başka bir karnivik bulamıyacak kadar şaşırılmışım ve bu ağır bühtanını, töhmetin ruhuma hissettirdiği eza altında bunalmışım.

O, ıztırabını anladı, gözlerinde beliren bir tebessümle idrakına şevke getirdikten sonra - ciddiyetini bozmadan - anlattı:

— Ali Galib ile yaptığımız münakaşalardan haberim var. Fakat beni Nümune Çiftliğinde alkoymak için İbrahim Tali Beni memur edinizden, şarhan da aynı teklifte bulunmazdan şüphelendim, Ali Galib'in sizi de kendisine uydurmuş olmasına ihtimal verdim. Sizi otomobileme alışım da, bu şüphe yüzündendir. Yarımda rehine gibisiniz. Şeyed bir pusula varsa, belki de benden önce kurban gitmeniz muhtemeldir.

Gözlerim yasuruyordu. O, gülümseyerek ilave etti:

— Lütfiyat iyi şeydir. Size de tavsiye ederim ve bu macerayı unutmamanızı isterim!

Ve Resid Paşa, Mustafa Kemal Paşanın kendisine bu macerayı unutmamak tavsiyesini hatırasına kaydetmekle, ge-

lecek nesillere de unutulmaması lâzım gelen bir hâdiseyi bildirmiş oluyor.

«Paşa»nın Sivasta Ali Galibi ve bir kaç arkadaşını nasıl en acı sözlerle berbad ettiği hikâyesi ise hatıratı ayrıca heyecanlı bir sahnedir.

Fakat eserin asıl bundan sonraki kısımları ehemmiyet almaktadır. İstanbul hükümetinin Resid Paşaya itimad; zail olmuş, yerine başka bir vilâyette bulunan Ali Galibi vahı tayin ediyor. Ali Galib, kendisine uyacak olan adam'ları jandarma yapacak ve bu topladığı adamlarla Sivasta gelip Mustafa Kemal ve millî kongreye aza olarak gelenleri tevkiif ve hapsedecektir. Fakat Mustafa Kemal daha evvel Sivasta gelmesi ve millî kongrenin top'lanarak teşebbüsata girişilmesi üzerine Ali Galib, kendisi için, Suriyeye kaçmaktan başka kurtuluş çaresi bulamıyor!

İşte bu ve buna benzer daha birçok vak'alarla beraber, millî harekâtın ve isyanın ne suretle genişleyip yayıldığını gösteren sayfaları itibarıyla da Resid Paşanın hatıratı çok kıymetlidir ve gelecek nesillere tarih bakımından da, edebî ve siyasi hatırat bakımından da daima kaymetli bir münakaşaya kalacaktır. Bu sebepten, her cihette eseri samimiyetle tavsiye ederim.

Habib Fâhri Ozansoy

Ankara borsası

Açılış - Kapanış 4 Nisan 940 fiatları

ÇEKLER

	Açılış-Kapanış	
Londra	1 Sterlin	5,24
New-York	100 Dolar	147,75
Paris	100 Fran	2,95
Milano	100 Liret	7,5125
Cenavre	100 İsviç. Fr.	29,2725
Amsterdam	100 Florin	77,8028
Brüksel	100 Belga	22,18
Atina	100 Drahma	0,97
Sofya	100 Leva	1,7775
Madrid	100 Peçeta	13,61
Budapeşte	100 Pengö	26,7575
Bükreş	100 Ley	0,625
Belgrad	100 Dinar	3,47
Yokohama	100 Yen	34,305
Stokholm	100 İsveç Kr.	31,005

Esham ve tahvilât

Türk borcu I peşin	19,70
Ergani	20,03
Sivas-Erzurum 5	19,53
Merkez Bankası peşin	111,50 112

Hikâye: Yağmur altında

(Baştarafı 9 uncu sayfada)

sinin altına sığınıp yağmur altında yürümeğe başladık. İşte o zaman bana, beni sevdiğini, benimle nişanlanmak istediğini söyledi, hemen orada, yağmur altında bir saniye durarak göz göze baktık ve nişanlandık.

Nigârın bu hikâyesi arkadaşlarımızı fevkalâde heyecana düşürmüştü. Her işin pratik tarafını düşünen Sabiha sordu:

— Bari zengin mi?

Nigâr, o vakte kadar oturmakta olduğu masadan yere atlayarak sakin bir sesle:

— Zengin mi? Bilmiyorum ve bugün için bilmek te istemiyorum. Fakat onunla mes'ud olacağımıza o kadar kanım ki...

İstanbul Komutanlığı Satınalma Komisyonu İlanları

Komisyondumuzda mevcut şartnamesine göre komutanlık birlikleri ihtiyacı için on milimetrelık beş bin yüz yirmi kilo ve yirmi milimetrelık beş bin yüz yirmi kilo demir çubuklar pazarlıkla satın alınacaktır. Müna-kasasına 19/4/940 Cuma günü saat on birde başlanacaktır. Muhammen bedeli dört bin doksan altı liradır. İlk teminat parası üç yüz yedi lira yirmi kuruştur. İsteklilerin belli gün ve saatte Fındıklıda Komutanlık Satınalma komisyonuna müracaatları. «2641»

Komisyondumuzda mevcut keşif ve şartnamesine göre Haydarpaşa hastanesi bahçe-i dahilinde elektrik kuvveti muharrike tablosu ve saatini koymağa mahsus yapılacak olan binanın münakasasına 19/4/940 Cuma günü saat on dört başlanacaktır. Muhammen bedeli iki yüz yirmi sekiz lira seksen iki kuruştur. İlk teminat parası on yedi lira on sekiz kuruştur. İsteklilerin belli gün ve saatte Fındıklıda Komutanlık Satınalma komisyonuna müracaatları. «2590»

Deniz Levazım satın alma komisyonu İlanları

Marmara Üssü Bahri K. Satın Alma Komisyonundan Kömür İlanı

1 — Komutanlık ihtiyacı için 600 ton Re-kompoze kömür, pazarlıkla satın alınacaktır. Pazarlığı 8/Nisan/1940 Pazartesi günü saat 15 te İmzitte Tersane kapısındaki komisyon binasında yapılacaktır.

2 — Beher ton kömürün tahmin fiatı 15,50 lira olup muvakkat teminatı 697 lira 50 kuruştur. Bu işe aid şartname bedelsiz olarak komisyonundan alınabilir.

3 — Pazarlığa iştirak edecek isteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifati veçhile bu işle alakadar olduklarını gösterir tevecce vesikalari birlikte yukarıda yazılı ilk teminat makbuz veya banka mektublarını muayyen saatte komisyon başkanlığına vermeleri İlan olunur. «2488»

1 — Tahmin edilen bedeli (30.000) lira olan (20.000) metre erat yazlık elbiselik kumaşın, 10/Nisan/940 tarihine rastlayan Çarşamba günü saat 16 da pazarlık eksiltmesi yapılacaktır.

2 — İlk teminatı (2250) lira olup şartname hergün (150) kuruş bedel mukabilinde komisyonundan alınabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalari birlikte belli gün ve saatte Kamaşpaşada bulunan komisyon müracaatları. «2564»

Teknisiyen aranıyor

Millî Piyango İdaresinden:

Elektrikle müteharrik otomatik keşide dolabları için makine ve elektrikli işlerine bihakkin vâkıf bir teknisyene ihtiyaç vardır.

Bu şartları haiz isteklilerin şimdiye kadar buldukları işlere aid vesikalari, iki kot'a fotoğraf ve tercümei halleriie birlikte (10) Nisan 1940 tarihine kadar Ankarada Millî Piyango İdaresine, İstanbulda Taşhanda Millî Piyango bürosuna bizzat veya mektubla müracaatları.

Memur alınacaktır.

Askerî fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Mühaller için lise veya orta mekteb mezunları arasından müsabaka ile memur alınacaktır. Kazananlardan ihtiyaca göre tayin edilecekleri 3656 sayılı kanun mucibince ücret verilecektir. Bu mekteplerden mezun olanların aşağıda yazılı vesikalari İstidalarına bağhyarak en geç 15/Nisan/1940 akşamına kadar Umum Müdürlüğe müracaatları, vesikalari vaktinde göndermeyenlerle noksan gönderenlerin imtihana kabul edilmeyecekleri, imtihan yerle gün ve saati adreslerine ayrıca bildirileceğinden istidalarına açık adres yazılması lüzumu İlan olunur.

- 1 — Lise ve orta mekteb şahadetnamesi veya bunlara muadil mekteplerden mezun olanların muadeleti Maarif Vekâletince tasdikli vesika.
- 2 — Askerlik terhis vesikası,
- 3 — Doğruluk kâğıdı.
- 4 — Tercümeihal ve tasdikli nüfus tezkeresi sureti.
- 5 — 3. Vesika fotoğrafı.
- 6 — Devlet memuriyetinde veya diğer yerlerde çalışanların oralardan aldıkları bon-servis tasdikli suretleri. «2543»

İstanbul Levazım Âmirliğinden Verilen Haricî Askerî kıtaatı İlanları

Aşağıda yazılı maddeler kapalı zarfla Edirneje eski Müşiriyet dairesinde satın alma komisyonunda eksiltmesi yapılacaktır. Şartname ve evsafı komisyonunda görülmü. İsteklilerin ihale saatinden en geç bir saat evvel teklif mektuplarını komisyonuna vermeleri. (1490-2529)

Cinsi	Tahmin bedeli lira	Miktarı ton	Teminatı lira	İhale gün ve saati
Arpa	27,120	452	2,034	25/4/940 11
Sabun	5,400	15	405	25/4/940 16
Pirinç	23,680	74	1,776	26/4/940 11

Aşağıda teslim yerleri gösterilen birliklere ayrı ayrı kapalı zarfla evsaf ve şartname dahilinde sığır eti alımı 22/4/940 Pazartesi günü hizalarında yazılı saatlerde Sütlüçün. da Askerî Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. Evsaf ve şartnamesi hergün komis-yonda görülmü. İsteklilerin kanunî ve ticaret vesikalari havi teklif mektuplarını ihale saatinden en geç bir saat evveline kadar komisyonuna vermisi olmaları. (1503-2665)

Temin yeri	Miktarı Kilo	Tutarı Lira	Teminatı Lira	İhale saati
Yağcılar	137,250	34,313	2574	11
Sarı danışment	137,250	34,313	2574	15
Sütlüçün	171,562	42,891	3217	15,30
Hasköy	128,100	32,025	2402	16

Tahmin bedeli 8250 lira, ilk teminatı 619 lıradır. İsteklilerin ihale günü mezkûr komisyonunda bulunmaları. (1501-2663)

Beher metresine tahmin edilen fiatı 15 kuruş olan 500.000 metre gaz idrofil 17/4/940 Cuma günü saat 11 de Ankarada M. M. V. Satınalma komisyonunda kapalı zarfla satın alınacaktır. İsteklilerin 5625 liralık ilk teminatla birlikte teklif mektuplarını eksiltme saatinden bir saat evveline kadar mezkûr komisyon Bşk.na vermeleri. Şartnamesi 375 kuruş komisyonundan alınır. (1479-2497)

62.000 kilo pirinç ve 50.000 kilo nohud Dİ. yarıcakırda Kor satın alma komisyonunca pazarlıkla 16/4/940 Salı günü saat 11 de satın alınacaktır. Muhammen tutarı 21,930 lira, teminatı 3289 lira 50 kuruştur. Şartnamesi komisyonunda görülmü. (1483-2523)

3090 ton buğdayın öğütülmesi kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Muhammen bedeli 49,500 lıra, ilk teminatı 3733 lıradır. Evsaf ve şartı Edirneje Sanayi kılasında satınalma komisyonunda görülmü. İhalesi 22/4/940 Pazartesi günü saat 11 dedir. İsteklilerin belli gün ve saatte en az bir saat evvel resmi vesikalari birlikte teminat ve mektublarının satın alma komisyonuna vermeleri. (1485) (2524)

Beher kilosuna tahmin edilen fiatı 65 kuruş olan 100.000 kilo pamuk kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 22/4/940 Pazartesi günü saat 11 dedir. İlk teminatı 4875 lira şartnamesi 325 kuruş komisyonundan alınır. Taliblerin ihale günü saat 10 a kadar zarflarını Ankarada M. M. V. Satınalma komisyonuna vermeleri. (1499) (2633)

Nümunesi üzerine beylî şekilde 150 aded yemek kazanı alınacaktır. İhalesi 12/4/940 Cuma günü saat 10 da Erzurumda Lv. Âmirliği Satınalma komisyonunda yapılacaktır.

İstanbul Hava Aktarma Anbarı Direktörlüğünden:

- 1 — 2000 metre eşya örtü bezi alınacaktır.
- 2 — Pazarlıkla eksiltmesi 8/4/940 Pazartesi günü saat 14,30 da Yeşilköy Hava Aktarma anbarı muayene heyetinde yapılacaktır.
- 3 — İsteklilerin şartname ve numuneyi görmek üzere her gün ve pazarlığa gireceklerin mezkûr günde teminatlarla komisyonumuza müracaatları. «2649»

İstanbul Hava Aktarma Anbarı Direktörlüğünden:

- 1 — 2500 metre patiska alınacaktır.
- 2 — Pazarlıkla eksiltmesi 8/4/940 Pazartesi günü saat 15 de Yeşilköy Hava aktarma anbarı Satınalma komisyonunda yapılacaktır.
- 3 — İsteklilerin şartname ve numuneyi görmek üzere hergün ve pazarlığa gireceklerin mezkûr gün ve saatte teminatlarla komisyonumuza müracaatları. «2651»

Adapazarı Birinci Suh Hukuk Hâkimiğinden:

Adapazarının Sakarya mektebi yanında başmualim Hüseyin Kaya hanesinde mü-kim Şevki karısı Hikmet İçmenin kocası a-lay kâtibliğinden emeklî Şevki İçmen aley-hine istihsal eylediği mahiye on beş lira nafaka taksiri hakkındaki 28/3/940 tarih ve 190/95 sayılı İlan gıyabî müddealeahyin i-kametiğâhının meçhul olmasından tebliğ e-dilememiş olduğundan İlanen tebliğine lüz-um görülmüştür. Mumaleyh Şevki İçmenin işbu İlanı gıyabî aleyhine bir güne itirazı olduğu takdirde gazete ile negri tarihinden itibaren bir hafta zarfında temyiz için müracaatta bulunmadığı takdirde hükme kes-bi kat'iyet emis nazariile bakılacağı malû ol-mak üzere İlanı keyfiyet olunur. «2675»

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan:

Müflis Mehmed Esin masasına gelen alacaklı Avadis Pepasyanın alacağı olan 235 lira 35 kuruşun 6 ncı sıraya kabulüne iflâs idaresince karar verildiği İlan olunur. (25887)

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan:

Müflis Avundukların Bulgurce arazisi satışı hakkında iflâs idaresince izahat verileceğinden alacaklıların 10/4/940 Çarşamba günü saat 15 de dairede hazır bulunmaları İlan olunur. (25888)

Askerî Liselere Talebe Arıyor.

- 1 — Kâtili, Maltepe, Bursa askerî iliselerinin her üç sınıfına da ösümüzdeki Haziran ayında başlanacak olan 940-941 ders yılı için talebe alınacaktır.
- 2 — Alınacak talebelerin öz türk ırkından olması kendisinin ve ailesinin kötü hal ve şöhrat sahibi olmaması sahlî muayenede sağlam çıkması ve yapılacak seçme sınavında da kazanması şarttır.
- 3 — Bir sene tahsili terkedenler yaşını büyütmüş ve köçültmüş olanlar kendi okullarının sınıf geçme sınavında ipka veya bütünülemeye kalanlar yaşları boyları ve ağırlıkları teimnateki hadlere uygun olmayanlar askerî okullara alınmazlar.
- 4 — İsteklilerin şimdiki okumakta oldukları mekteplerdeki tahsillerine devam etmekte beraber 10 Nisandan itibaren buldukları yerlerdeki askerlik şubelerinden diğer kay-dükabul şartlarla müracaat yollarını öğrenmeleri ve buna göre de kaydükabül kâğıd-larını en geç 30/Mayıs/940 a kadar tamamlamış olmaları lâzımdır.
- 5 — İsteklilerin sınıf geçme vesikalari Haziranda buldukları okullardan askerî iliselerce cebelidilecek ve bütünülemeye kalmadan sınıf geçmeleri seçme sınavına çağırılacaktır. Askerî lise II ve III sınıflara girmiş muvaffak olanların 940 yılı kampları lileride askerî okullarda yapılacaktır.
- 6 — Askerî orta okullarla musiki san'at ve kara gedikli erbaş hazırlama orta okullarının kaydükabul şartları ve zamanları ayrıca İlan edilecektir. «2521»

Doktor Aranıyor

Zonguldak Mintakası İktisat Müdürlüğünden:

İş mükellefiyeti şubesinin Zonguldak, Ereğli, Devrek, Bartın kazaları ile Qaycuma nahiyesinde vazife görmek üzere beş doktora ihtiyaç vardır. Kendilerine seyahat yevmiesinden başka ayda (250) lira ücret verilecektir. Bu vazife talib olanların buldukları mintakanın merkez ve köylerinde sahlî ve içtimai yardım işlerinde çalışacak kabiliyette ve faal olmaları şarttır. İsteklilerin 20/4/940 tarihine kadar hal tercümesini, fotoğraf, diploma tarih ve numarasını muvazzah adresle beraber Zonguldakta İktisat Müdürlüğüne veya Ankarada İktisat Vekâletine göndermeleri. (2652)

İstanbul Maarif Müdürlüğünden:

Maarif Vekillî köy öğretmen okulları için aşağıda cins ve miktarı ve fiatları yazılı çatal ve kaşıklar açık eksiltmeye konulmuş. Tahmin edilen bedel 1400 lira olup muvakkat teminat da 105 liradır. İstekliler bu çatal ve kaşıklara aid şartnameleri Maarif Müdürlüğü yardirektörlüğünde görebilirler. İhalenin 6 Nisan 1940 Cumartesi günü saat 10 da Maarif Müdürlüğünde toplanacak komisyon marifetle yapılacak İlan olunur.

Eşyanın cinsi	Miktarı	Behirinin fiatı Kuruş	Yekûn Lira
Alpağa çatal	2000 aded	35	700
Alpağa kaşık	2000 aded	35	700
		Yekûn	1400 (2175)

İstanbul Hava Aktarma Anbarı Direktörlüğünden:

- 1 — 60 aded biranda eşya örtüsü diktilerecektir.
- 2 — Pazarlıkla eksiltmesi 8/4/940 Pazartesi günü saat 14 de Yeşilköy Hava Aktarma anbarı Satınalma komisyonunda yapılacaktır.
- 3 — İsteklilerin şartname ve numuneyi görmek üzere her gün ve pazarlığa gireceklerin mezkûr günde teminatlarla komisyon müracaatları. «2650»

Hasköy Top Alay K. dan:

İkametgâhi meçhul olan Saray askerlik şubesinden İsmail oğlu 325 doğumlu Osmanın meskenini bildirmesi As. C. Mhk. Us. K. nun 215 maddesine tevfiakan İhtar olunur. (1492) (2554)

Gümrükler Muhafaza Genel Komutanlığından:

Bedram Gümrük muhafaza taburunun eski hesap memuru İken vazifesinden çıkarılan ve İzmirde Kepecilerde Şerifiye sokak 7 numaralı evde oturan Ekrem hazineye 143 lı, ra 5 kuruş borçludur.

Bu borcu ödemediğinden hükmen tahsil edilmek üzere İzmir müstahkem mevki mah-kemesine verilmiş ve mahkemece aranmış ise de bulunamamıştır. İzmir Emniyet Müdürlüğünden yapılan tahkikatta nerede bulunduğu anlaşılamamıştır. Nisanın yirminci gününe kadar bulunduğu yer ve adresini Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığına bildirmedığı takdirde hakkında gıyabî muamele yapılacağı İlan olunur. (2466)

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden

Osmaniye ve Yeşilköy telsiz istasyonları etrafının dikenli tellerle çevrilmesi ve ihata suvarı işi açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 17/4/940 Çarşamba saat 15,45 de B. Postahane binası birinci katta P. T. T. Müdürlüğü odasında toplanacak müdürlük alm saatı komisyonunda yapılacaktır. Keşif bedeli 8837 lira 98 kuruş muvakkat teminat 663 liradır. İsteklilerin olbaptaki keşif ve şartnamelerini görmek ve muvakkat teminatlarını yatırmak üzere çalışma günlerinde mezkûr müdürlük idari kalem levazım kısmına eksiltme gün ve saatinde de en az bir teahhüde 5000 liralık bu işe benzer iş yap-tığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul vilâyetine müracaatla eksiltme tarihinden 8 gün evvel alınmış ehliyet ve 940 yılına aid ticaret odası vesikası ile komisyon müracaatları (2520)

HASAN KUVVET ŞURUBU

Terkibinde: **iYOD, TANEN ve GLİSERO FOSFAT** vardır.
KANSIZLIĞA ve VEREME istidadı olanlara ve **SİNİR** hastalıklarına karşı kullanılır.
HASAN DEPOSU YENİ ADRESİ: BAHÇEKAPI Beyoğlu tramvay durağı karşısında

SILKO
ESKİ ve YENİ ROMATİZMA -
SİYATİK - LUMBAGO -
OMUZ - ARKA - BEL - DİZ -
KALÇA ve soğuk algınlıklarından ileri gelen şiddetli ağrılarını TESKİN ve İZALE EDER.

Modern Ankaranın Modern Salon Mecmuası

ANKARA MAĞAZİN

Nisan sayısı en mükemmel bir şekilde çıkıyor.
İçinde tatlı hikâyeler, güzel resim ve renkli tablolar, Sinema, kadın, Moda sayfaları, şen yamalar, eğlenceli fıkralar, bulmacalar ve saire ve saire...

Taşrada bayi aranıyor - Adres: 488 P. K. ANKARA

Manifatura Tüccarları Birliğinden:

Nizamnamenin 9 uncu maddesine tevfikeyen 30 Mart 1940 Cumartesi günü adiyen içtimaa davet edilen heyeti umumiyede nisabı ekseriyet hâsıl olmadı ğından nizamnamenin 10 ncu maddesine tevfikeyen içtima 17 Nisan 1940 Çarşamba günü saat 16 ya talik edilmiş olduğu ilân olunur.

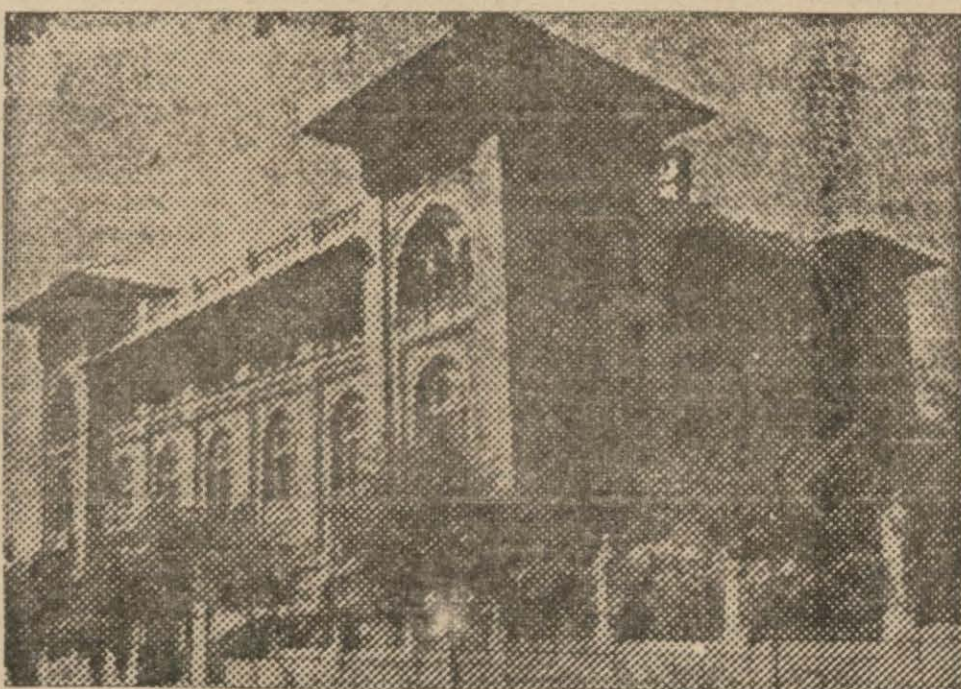
Türkiye Cumhuriyeti ZIRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve şubası adedi: 265

Ziraat ve ticaret her nevi banka muameleleri

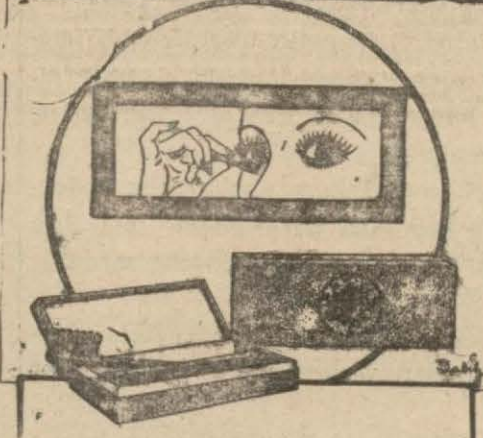
PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

Adet	1,000 Lira'lık	4,000 Lira
4	500	2,000
4	250	1,000
40	100	4,000
100	50	5,000
120	40	4,800
160	20	3,200

DIKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası ile verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Rimel BALSAMIN KANZUK

Gözleri yakmaz, su ile çıkmaz. Kirpikleri dökmez. Terkibindeki BALSAMIN cevheri sayesinde kirpikleri besler ve uzatır. Siyah, lacivert, kumral, yeşil, renklerinin bakıştaki füsunkâr cazibesi şayanı hayrettir.

FİRİN YAPTIRMAK

İsteyenlerin nazarı dikkatine:

Şükrü usta

Her nevi asfî fırın yapar.
Adres: Fırın yapıcısı Şükrü Yillar Samatya - İstanbul Telefon: 22183

Doktor. İ. Zati Üget

Belediye karşısındaki muayenehanesinde öğleden sonra hastalarını kabul eder.

İlan Tarifemiz

Tek sütun santiml

Birinci sahife	400	karag
İkinci sahife	250	"
Üçüncü sahife	200	"
Dördüncü sahife	100	"
İç sahifeler	60	"
Son sahife	40	"

Muayyen bir müddet zarfında fazla miktarda ilân yaptırılacaklar ayrıca tenzillatlı tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife dermiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticari ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir.

İlançılık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Negriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIĞIL

Kadıköy Vakıflar Müdürlüğü İlanları

Muhammen bedeli L. Kr.	Muyakkat teminatı L. Kr.	Semti	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsli
2969 00	222 68	Suadiye	Suadiye	Tunuslu	18) 20)	Yarım kârgir iki ev ve müstemiilatı.
				Halim	16)	Dükân
3938 00	295 35	Erenköy	Kozyatağı	Bağlarbaşı	28	İki köşk ve müstemiilatı ve arazi
425 70	31 95	Çiftevezirler	Meclidiye	Falkbey Mescidi	36	Yarım kârgir ev ve arazi
2002 80	150 21	Erenköy	Kozyatağı	Hilmi Paşa	12) 12)	Yarım kârgir köşk ve müstemiilatı ve arazi.

Yukarıda cins ve mevkileri yazılı gayri menkullerin mülkiyeti satılmak üzere açık arttırıma çıkarılmıştır. İhaleleri 8/4/948 günü saat 15 tedir.
Taliblerin teminatlarla müdürlüğe müracaatları.

(2270)

Yurddaslarımızın Nazarı Dikkatine

Muhtemel hava taarruzlarına karşı (Korunma kanunu) nun kabul ettiği şekilde hazırlanan "Pasif korunma tıbbî ecza sandık,, ları Can laboratuvarı tarafından hazırlanarak piyasaya çıkarılmıştır.

Resmî, hususî bütün müessesatla ev, apartman, mekteb, mahalle, köy kasaba nahiy ve kazalarda sağık korunma bakımından birer sandık bulunması behemehal lazımdır. Bu sandıkların hacim ve flatı; aile nüfusuna göre değiştiğinden bir kartla laboratuvarımıza aile nüfusunuzu bildirdiğiniz takdirde derhal katalog gönderilecek ve flat hakkında malûmat verilecektir. Sandıkların üzerinde (CAN) markasını arayınız.

Umumî Deposu: CAN LABORATUARI

İstanbul, Bahçekapı, İş Bankası arkasında No. 5 Telefon: 21939

Transit yolu Erzurum Mıntaka Müdürlüğünden:

- 1 - Transit yolunun Saçtepe - Tahirdağı - Kızılyokuş kısmının takriben otuz kilo metrelık parçasının varyant ettüğü açık eksiltmeye konulmuştur.
- 2 - Bu işin muhameen bedeli beher kilometresine 250 lira hesabıle «7500» lira olup muvakkat teminatı «562» lira «50» kuruştur.
- 3 - Bu işe aid evrak şunlardır:
A - Eksiltme şartnamesi.
B - Bayındırlık işleri genel şartnamesi.
C - Ettüd hususî şartnamesi.
D - Güzerğâhın umumî istikametini ve mücbir noktalarını gösterir kroki.
E - Mukavele örneği.
İsteyenler bu evrakı transit yolu Erzurum Mıntaka Müdürlüğünden bedelsiz olarak alabilirler.
- 4 - Eksiltme 8/4/940 tarihinde Pazartesi günü saat 15 de Erzurumda Umumi Mü . fettişlik binasında transit yolu mıntaka müdürlüğü odasında müteşkil komisyon tarafından yapılacaktır.
- 5 - Eksiltmeye girebilmek için istekillerin bu nevi ettüd işlerini muvaffakiyetle başardıklarına dair resmî vesakile eksiltme gününden en az beş gün evvel Erzurum Vilâyetine müracaatla fennî ehliyet vesikası almaları lazımdır.
- 6 - İstekillerin muvakkat teminatı mal sandığına yatırdıklarına dair makbuz veya şayanı kabul banka mektubu ile 1940 yılına mahsus Ticaret vesikası ve beşinci maddede yazılı vesikayı hâmlen komisyon müracaatları ilân olunur. «2073»

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü İktisadî İşletmeler Müdürlüğünden:

- 1 - Ankarada Keçiören şosesi civarındaki ahırlarda mevcut Avrupa cinsi kasaplık ve damızlık altı aylıktan bir yaşına kadar 52 ve bir yaşından fazla yaşta 68 ki ceman 62 erkek ve 58 dişî domuz canlı olarak mahallinde acele satılacaktır.
- 2 - Almak isteyenler mahallinde her vakit hayvanları görebileceği gibi mektubla tafsilât isteyenlere de derhal cevap verilir. 15/4/940 tarihinde taliblerin verecekleri en yüksek ve muvafık flat ile mahallinde ve toptan satılacak olan bu hayvanları görmek veyahud tafsilât almak için Ankarada Keçiören şosesi üzerindeki eski ziraat mektebi yanında iktisadî işletme müdürlüğüne şimdiden müracaat edilmelidir. (1543) (3520)

İstanbul Defterdarlığından:

Açık ücretli vazifeler için lise ve orta mekteb mezunu olanlar arasında 8/4/940 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 13,30 da İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi birinci sınıf desanesinde müsabaka imtihanı yapılacaktır.

Girmek isteyenlerin aşağıda yazılı vesikalarla birlikte 5/4/940 Cuma günü saat 17 ye kadar Defterdarlık sicil kalemine müracaatları ilân olunur. (2573)

- 1 - Mekteb vesikası.
- 2 - Nüfus tezkeresi
- 3 - Hüsnühal vesikası (kazananlardan alınacak)
- 4 - İki aded fotoğraf

Çorlu Belediyesinden:

Her sene olduğu gibi bu sene de Çorlu ilkbahar emtia ve hayvan panayırı 3/Mayıs/948 Cuma günü açılacaktır.

A - Panayıra hayvan satınıya gelenler geldikler yerden hayvan hastalığı olmadı ğına dair menşec şahadetnamesi almayı unutmamalıdır.

B - Yurdu her tarafından alıcılar geldiği cihette panayıra geleceklerin her türlü esbabı istirahatlerinin temini şimdiden hazırlanmıştır.

C - Panayırın son günü olan 5 Mayısta ehli hayvan eergisi yapılacağı ilân olunur. (2508)